

DARBININKAS

Vol. LXXXIV, Nr. 24
Birželis - June 11, 1999 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **Prezidento Valdo Adamkaus** vadovaujama Užsienio politikos koordinavimo taryba pritarė Lietuvos derybininkų susitarimui dėl jūros sienos su Latvija ir rekomendavo pasirašyti jau parafuotą sutartį. Derybos su Latvija dėl jūros sienos truko apie penkerius metus ir sėkmingai baigėsi gegužės pabaigoje Vilniuje. Tikimasi, kad sutartis bus pasirašyta per artimiausią mėnesį.

- **Lietuvos Seimo Pirmininkas** Vytautas Landsbergis su žmona Gražina Ručyte-Landsbergiene birželio 5 d. išvyko privatus vizito į Maskvą. Daugiausiai laiko viešnagės Rusijos sostinėje dienomis V.Landsbergis praleido repetuodamas su Maskvos valstybiniu akademiniu simfoniniu orkestru, ruošdamasis koncertui Maskvos konservatorijos Didžiojoje salėje. Koncerte birželio 8 d. buvo atlikti Mikalojaus Konstantino Čiurlionio kūriniai.

- **Lietuvos karinis atstovas** NATO bei Vakarų Europos Sąjungoje pulkininkas Valdas Tutkus pradeda eiti ir gynybos atašė Belgijoje pareigas. Birželio 3 d. jis akredituotas šioje Vakarų Europos valstybėje. Buvęs Lietuvos kariuomenės vado pavaduotojas kariniu atstovu NATO ir Vakarų Europos Sąjungoje tapo prieš mėnesį. Jis šiame poste pakeitė jūrų kapitoną Eugenijų Nazelskį, kuris dabar priklauso kariuomenės rezervui.

- **"Lietuvos krikščionių demokratų** partijai nutraukus koalicijos sutartį su konservatoriais, bet delegavus savo atstovus į Vyriausybę, susiformavo nauja valdančioji Seimo dauguma, kurią sudaro krikščionys demokratai, Centro sąjunga bei dalis konservatorių", - mano Seimo narys, Lietuvos demokratų partijos pirmininkas Saulius Pečeliūnas.

- **Vidaus reikalų ministro** portfelio netekęs Stasys Šedbaras apdovanotas vardiniu ginklu. Laikinajai Vyriausybei vadovaujanti Irena Degutienė savo potvarkiu laikinai ministro pareigas einantį S.Šedbarą apdovanojo vardiniu pistoletu "Sig - Sauer". Kaip rašoma potvarkyje, ginklas skirtas už gerą darbą ir nuopelnus stiprinant teisėtumą.

- **Prezidentas Valdas Adamkus** birželio 3 d. pasveikino laikinai einančią Ministrės Pirmininkės pareigas socialinės apsaugos ir darbo ministrę Ireną Degutienę su penkiasdešimtmečiu. Laikinajai Premjeri Prezidentas įteikė gėlių, pabučiavo ranką, palinkėjo sėkmės jos darbe. I.Degutienės gimtadienis - birželio 1-oji, tačiau iki šiol V.Adamkus neturėjo galimybės pasveikinti jos su gražia sukaktimi.

- **Nauja Lietuvos pasirengimo narystei** Europos Sąjungoje programa Europos Komisijos būstinė Briuselyje turėtų pasiekti netrukus. "Tai buvo geros pratybos prieš mūšį", žurnalistams sakė Europos komiteto generalinis direktorius Petras Auštrevičius, apibendrinamas atliktą darbą. Vadovaujamas Europos komiteto, šią programą rengė 40 Lietuvos institucijų.

LIETUVA TURI NAUJĄ MINISTRŲ KABINETĄ

Prezidentas Valdas Adamkus birželio 1 d. rytą pasirašė dekretą dėl Lietuvos Vyriausybės sudėties, į kurią sugrįžo populiariausia Lietuvoje politinė jėga Centro sąjunga.

Tai devintoji Vyriausybė nuo 1990-ųjų metų kovo 11-tosios, kai Atkuriamasis Seimas paskelbė Lietuvos nepriklausomybę.

Dešiniojo centro Vyriausybei vadovauja 42-jų metų konservatorius, ligšiolinis Vilniaus meras Rolandas Paksas. Iš keturiolikos kabineto narių lygiai pusė yra dirbę ankstesniojoje Gedimino Vagnoriaus Vyriausybėje.

G. Vagnorius gegužės pradžioje atstautydo, prezidentui V. Adamkui pareiškus politinį nepasitikėjimą pačiu G. Vagnoriumi.

Tada V. Adamkus pareiškė, kad iš esmės ir tuometinė Vyriausybė gali dirbti, ir kad jos programa yra tinkama.

"Esu tikras, kad visa Lietuva su didžia viltimi ir geromis nuo-

taikomis pasitiks šį ministrų kabinetą", sakė prezidentas.

Jis ir premjeras vienu balsu tvirtino, kad nesitarimų, parenkant ministrų kandidatūras, nebuvo. "Kolegiškai buvo aptarta kiekviena kandidatūra, ir nuomonių skirtumo nebuvo", sakė V. Adamkus.

Lietuvos Vyriausybės ministrai: aplinkos - Danius Lygis, finansų - Jonas Lioginas, krašto apsaugos - Česlovas Stankevičius, kultūros - Arūnas Bėkšta, socialinės apsaugos ir darbo - Irena Degutienė, susisiekimo - Rimantas Didžiokas, sveikatos apsaugos - Raimundas Alekna, švietimo ir mokslo - Kornelijus Platelis, teisingumo - Gintaras Balčiūnas, ūkio - Eugenijus Maldeikis, užsienio reikalų - Algirdas Saudargas, valdymo reformų ir savivaldybių - Sigitas Kaktys, vidaus reikalų - Česlovas Blažys, žemės ūkio - Edvardas Makelis.

Naujojoje 15 narių Vyri-

ausybėje yra septyni konservatoriai (premjeras Rolandas Paksas, D. Lygis, I. Degutienė, R. Didžiokas, R. Alekna, K. Platelis, S. Kaktys), du krikščionys demokratai (Č. Stankevičius, A. Saudargas), vienas Centro Sąjungos atstovas (G. Balčiūnas) ir penki nepartiniai ministrai - J. Lioginas, A. Bėkšta, E. Maldeikis, Č. Blažys ir E. Makelis.

Vyriausybėje yra šeši Seimo nariai: R. Alekna, I. Degutienė, R. Didžiokas, S. Kaktys, A. Saudargas ir Č. Stankevičius.

Palyginti su G. Vagnoriaus Vyriausybės paskutiniąja sudėtimi, valdantieji konservatoriai neteko vieno posto, koalicijos partneriai krikščionys demokratai išlaikė tiek pat kėdžių, į Vyriausybę sugrįžo centristai.

Ir G. Vagnoriaus, ir R. Pakso Vyriausybėje po penkis ministerijas patikėta nepartiniais ministrams.

Nuo aštuonių iki šešių sumažėjo ministrais paskirtų Seimo narių.

Omnitel Laikas

LIETUVOS ĮVAIZDIS GERĖJA, TEIGIA TURIZMO EKSPERTAI

Užsienio turistai Lietuvą kasmet vertina vis geriau - tai rodo kiekvienais metais atliekamos svečių iš užsienio apklausos duomenys. Pernai buvo apklausta 1,2 tūkstančio turistų ir 1,6 tūkstančio vienadienių lankytojų Vilniaus ir Palangos oro uostuose, Vilniaus geležinkelio stotyje bei pasienio postuose. Pagal penkiabalę vertinimo sistemą jie Lietuvą įvertino 4,3 balo. Užpernai viduti-

nis turistų įvertinimas siekė 4,1 balo. Tradiciškai turistai skundėsi informacijos stoka bei tualetų būkle, tačiau išskyrė nuoširdų bendravimą su žmonėmis, jų geranoriškumą, buvo patenkinti tuo, kad nebereikėjo stovėti eilėse prie sienos. Praėjusiais metais į Lietuvą atvyko 4,3 milijono užsieniečių (600 tūkstančių daugiau negu 1997 metais), jie išleido daugiau negu 2 milijardus litų. Didžioji dalis

turistų lankėsi Vilniuje, kuris išlaiko pagrindinio turistų traukos centro pozicijas, nemažai užsieniečių vykdavo į pajūrį. Kauną. Turizmo departamento Rinkodaros, informacijos ir statistikos skyriaus viršininko Rimanto Skirmanto nuomone, užsieniečius traukia Lietuvos natūralumas. Žinoma, viskas turi būti švaru ir tvarkinga, sakė jis, tačiau nereikia iš senų namų daryti nudailintų dėžučių.

ELTA

TARPTAUTINIO VALIUTOS FONDO PROGNOZĖS LIETUVAI VIS GERĖJA

Tarptautinis valiutos fondas (TVF) prognozuoja, kad šiais metais Lietuvos einamosios sąskaitos deficitas bus iki 10 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), pats BVP išaugs 4-6 proc., o infliacija bus 2,5-3 proc.

Tokias prognozes susitiki-me apsvarstyti einamosios sąskaitos ir fiskalinio deficito, lito perorientavimo prie JAV dolerio ir euro valiutų krepšelio, valiutų valdybos, tolesnio bendradarbiavimo klausimai.

Dabartinės TVF prognozės

yra kur kas optimistiškesnės nei balandžio mėnesį, kai TVF paskelbė, jog Lietuvos einamosios sąskaitos deficitas šiemet bus 12,8 proc. BVP, BVP išaugs 2,5 proc., o vidutinė metinė infliacija bus 2 proc.

LB ir TVF atstovų susitikime apsvarstyti einamosios sąskaitos ir fiskalinio deficito, lito perorientavimo prie JAV dolerio ir euro valiutų krepšelio, valiutų valdybos, tolesnio bendradarbiavimo klausimai.

TVF ekspertai mano, kad

Omnitel Laikas

JAV MUZIEJUS ATSIPIRŠĖ UŽ LIETUVĄ ĮŽEIDŽIANČIĄ HIMNO PARODIJĄ

Holokausto atminimo muziejus Washingtone atsiprašė už Lietuvos himno parodiją.

Lietuva prieš dvi savaites pareiškė protestą muziejui dėl kompaktinio disko (CD) su įrašu, kuriame pagal Lietuvos himno melodiją giedama jo parodija su pakeistais žodžiais, įžeidžiančiais lietuvius.

Holokausto muziejus kompaktinį diską išleido parodai apie Kauno getą nacių okupacijos metais ir sudėjo į jį dainas, dainuotas geto kalinių.

"Įtraukdami šią dainą į kom-

paktinį diską, mes, žinoma, jokių būdu nenorėjome įžeisti šiandieninės Lietuvos žmoniją ir vyriausybės ar suversti jiems atsakomybę už kai kurių tautiečių kolaboravimą su naciais", rašoma laiške, kurį muziejaus direktorė Sara Bloomfield atsiuntė Lietuvos ambasadoriui Washingtone Stasiui Sakalauskui.

Direktorė reiškia "didelį apgailestavimą" ir atsiprašo įsižeidusiųjų dėl nesupratimo. Direktorė taip pat reiškia viltį, kad šis nesupratimas nepa-

kenks "ypač produktyviems ir šiltesniams" muziejaus santykiams su Lietuvos Vyriausybe ir įvairiomis jos institucijomis.

Seimo narys Rimantas Smetona birželio 3 d. išplatino pareiškimą, kuriame, kreipdamasis į JAV ir Lietuvos prezidentus, parlamentus ir vyriausybes, retoriškai klausia, "ar yra kam apginti trypiamą Lietuvos garbę".

Pasak spaudos, himno parodijoje, be kita ko, skamba žodžiai: "Lietuva, kraujuota žeme, būk prakeikta per amžius".

Omnitel Laikas



BIRŽELIO 14-OJI GEDULO IR VILTIES
DIENA LIETUVOJE

PRANEŠIMAS SPAUDAI

1999 m. gegužės 26 d. Anapolyje įvyko JAV karių jūrų pajėgų akademijos kariūnų iškilminga studijų baigimo ceremonija. Pirmą kartą mūsų šalies istorijoje aukštuosius karos mokslus Jungtinėse Amerikos Valstijose (jie truko 4 metus) baigė Lietuvos atstovas Andrius Kaikaris. Iškilmingoje ceremonijoje dalyvavo ir naująjį Lietuvos karininką sveikino Krašto apsaugos ministerijos Politikos ir planavimo departamento direktorius Vytautas Butrimas, pirmoji JAV gynybos atašė Lietuvai generolė-majorė Tiiu Kera, Lietuvos gynybos atašė JAV Valdemaras Serapinas bei JAV studijuo-

jantys Lietuvos kariūnai su savo globėja Liuda Avižonienė.

LR Krašto apsaugos ministro teikimu Andriui Kaikariui Lietuvos Prezidentas dekretu suteikė pirmąjį karininko-leitenanto laipsnį. Gegužės 28 d. A. Kaikaris išvyko į Lietuvą, kur pradės tarnybą Lietuvos kariuomenėje.

Šiuo metu aukštosiose JAV karo mokyklose studijuoja dar trys kariūnai iš Lietuvos: Vytenis Benetis (karinių jūrų pajėgų akademijoje) ir Mindaugas Butkus bei Aidas Kerutis (abu karinių oro pajėgų akademijoje).

Lietuvos ambasados
Washingtono spaudos skyrius



Birželio 1 d. pasirašytu dekretu prezidentas V. Adamkus patvirtino R. Pakso vadovaujamos vyriausybės sudėtį
G. Žilinsko nuotr. (ELTA)

CEEC APTARIA KOSOVO POVEIKĮ SU JAV ADMINISTRACIJA

Amerikoje veikiančios Vidurio-Rytų Europos Koalicijos (CEEC) atstovai gegužės 27 d. Washingtone susitiko su Baltųjų Rūmų pareigūnais. Aptardami Kosovo krizę ir jos poveikį Vidurio-Rytų Europos šalims, jie ragino pareigūnus veikti taip, kad būtų ištausota NATO vienybė bei galia ir nesustabdytas jos plėtimasis.

Koaliciją sudaro 19 organizacijų, atstovaujančių, pasak jų, apie 22 milijonams iš Vidurio-Rytų Europos kilusiems amerikiečiams. Pasitarime dalyvavo ir Jungtinio Amerikos Baltųjų Rūmų Komiteto veikėjas, AL-Tui atstovavo Algirdas Rimas, o Lietuvių Bendruomenei - Audronė Pakštytė.

Išreiškusi savo paramą JAV ir NATO politikai, CEEC pamirėjo didėjančią Rusijos vaidmenį Kosovo taikos derybose ir perspėjo, kad Rusija gali tuo pasinaudodama sustiprinti savo poziciją Vidurio-Rytų Europoje - Kosovo įvykiai gali nukreipti Vakarų dėmesį nuo augančio Rusijos spaudimo kitoje srityje.

(Koalicijos ir ypač JAV baltųjų Rūmų susirūpinimą sukėlė daugelis nepalankių ženklų. Konfliktui nepasibaigus greitai, kaip Amerikoje buvo tikėtasi, Amerikoje stiprėja įsitikinimas, kad Kosovo krizę tebus įmanoma išspręsti, suteikiant Rusijai kuo didesnę vaidmenį ir todėl jos negalima erzinti. Iš

Maskvos gausėja ir garsėja į Baltijos šalį nukreiptos piktos salvės, tokios kaip Žirinovskio grasinimas Lietuvą paversti nuodėgulių; didėja Kremliaus diplomatinis ir ūkinis spaudimas.)

Baltųjų Rūmų pareigūnai užtikrino koalicijos delegatus, kad JAV nesideri su Rusija Kosovo klausimu. Susitikimus tarp JAV ir Rusijos atstovų jie apibūdino kaip pokalbių, kurių tikslas esąs išaiškinti Jugoslavijai keliamas sąlygas.

CEEC atstovai taip pat paprašė, kad, finansuojant JAV paramą Kosovo sričiai, į ją nebūtų nukreiptos anksčiau Vidurio-Rytų Europai paskirtos lėšos. JAV pareigūnai tvirtino, jog to nebus - taja finansinė našta būsia dalinamasi su Europos Sąjunga ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis.

Pasak JBANC, Kosovo krizė taip pat paveikė JAV ir Baltijos šalių dialogą. Diskusijų metu JAV pareigūnai išreiškė savo įsitikinimą, kad JAV-Baltijos valstybių partnerystės pasitarimai tarp aukštųjų šalių pareigūnų įvyks birželio ar, vėliausiai, liepos mėnesį. Jie buvo atidėti, JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojui Strobe Talbott'ui išvykus į Maskvą tartis dėl Kosovo krizės. Partnerystės Komisija posėdžiauja kartą per metus ir apžvelgia toms keturioms šalims bendrus ūkinius, karinius ir kitokius klausimus. (LER)

Fotomenininkas Aleksandras Macijauskas: nuo chuligano iki gyvojo klasiko

Fotomenininkas Aleksandras Macijauskas: (g. 1938) yra vienas iš plačiausiai pripažintų pasaulyje Lietuvos fotografijos meistrų. Tarptautinė meninės fotografijos federacija (FIAP) jam suteikė nusipelnusio fotografo menininko (EFIAP) vardą, o Lietuvoje jo kūryba 1995 m. buvo įvertinta Nacionaline premija.

Vieną solidų foto meno albumą A. Macijauskas yra išleidęs Londone "My Lithuania" (Thames and Hudson Ltd, 1991). Kiti leidiniai – albumai "Kaimo turgūs" (1992), "Gyventi" (1997) ir apie dešimt fotografijos parodų katalogų, išleistų įvairiose šalyse, taip pat ir JAV. Fotomenininko kūriniai yra apkeliavę beveik visą pasaulį, pelnę įvairiausio lygio apdovanojimų.

Fotomenininką **Aleksandrą Macijauską**, beje, neieškantį žodžio kišenėje, apie kūrybos principus ir gyvenimą kalbina rašytojas **Alis Balbierius**.

A. Balbierius. Mano galva, Jūs pirmiausia esate temos fotografas ir tą temą, jeigu už jos užsikabinatė, išsemiame iki dugno. Taip būta su serijomis – "Kaimo turgūs", "Veterinarijos klinika", "Išeinančiais medžiais" ir kitomis. Kitas dalykas, Macijauskas yra labai "macijauskiškas", sukūręs savo stilių – gan drastišką, negailestingą, analitinį, kada fotoobjektas dirba it skalpelis, apnuogindamas daiktų esmę, žmonių psichologiją, visų akiratinį patenkančių gyvų ir negyvų daiktų būtį. Nevengiate ir šokiruoti, pavyzdžiui, Jūsų naujieji aktai. Kas iššaukė tokių požiūrį į objektą: prigimtis ar kas nors kita turėjo įtakos – gyvenimo faktai, kitų menininkų kūriniai?

A. Macijauskas. Į šiuos dalykus – kodėl taip, o ne kitaip, atsako mano vienas mėgstamiausių autorių – G. G. Marguez. Antra – kažkodėl mano darbuose dažniau išžvelgiama toji drastiška pusė. Imkim knygą "Kaimo turgūs". Ten gi yra ir lyrikos. Tik ji galbūt nėra taip stipriai padaryta kaip Romualdo Rakausko. Mano siekis yra viską aprėpti labai plačioje amplitudėje. Pavyzdžiui, toks yra ir žmogus – nuo kokio sentimentų iki nusikeikimo, žmogžudystės. Rašant ar darant fotografijų knygą mano idealas būtų toks: nuo tos sentimentalios ašaros iki nusikeikimo. Kad būtų visa amplitudė. Dar manau, kad fotografija yra vizualinė literatūra, ypač tada, kai dirbama reportažiniu metodu ir pasakojama tos kygos vaizdas. Natūra yra gyvas daiktas, su ja dirbant kai kurias vietas tenka stipriau paliesti, sureikšminti.

Pavyzdžiui, kas yra lietuvis? Dažniausiai jį, ypač užsienio, lietuviai suvokia ir regi kaip žmogų su klasikine barzdele, nekaltomis akimis su smuikeliu... Aš geriau lietuvių linkęs vadinti savo kaimyną, kuris gyvena šalia ir su kuriuo ir pasipykstame, ir išgeriame, ir padedame viens kitam nelaimėje. Štai "Veterinarijos klinika" – labai nepopuliari tema: daug smarvės, kraujo. Bet, manau, kad tik per skausmą gali išlikti bet kokios gyvybės – ir gyvulių, ir žmogaus. Ir medžiui, kai jį pjausto, skauda. Ir mus pačius kartais papjausto... Ir žmogus gimsta per skausmą. Pagaliau visas menas, kuriame yra viskas – nuo džiaugsmo, skausmo iki mirties.

A.B. Regis, kad tą Jūsų drastiškumą, aštrumą, diktuoja ir pasirinktos temos – senasis Lietuvos turgus, klinikos su "kraugeriais" veterinarais ir jų gelbstimais gyvuliais. Šia prasme natūra Jus užvaldo lyg narkotikai narkomana, grumiatės su ja, kad padarytumėt iš jos meno daiktus, šiuo atveju – fotografijas.

A.M. Kartais mėgstu ir ką nors parašinėti. Knygos "Kaimo turgūs" įžangoje aprašiau savo dievuką. Jis buvo labai religingas. Kaip geras ūkininkas turėjo keturis pastatus – kluoną, svirną, trobą ir tvartą. Vakaraus eidavo ir žegnodavo savo trobesius, kartu ir meldavosi, kad kas nors neatsitiktų. O aš, vaikas, gulėdavau ant šieno ir viską girdėdavau. Diedukas eidavo, meldavosi ir... persdavo. "Dieve, apsaugok nuo gaisro", ir – piršt! Štai koks kontrastas! Ir tie gyvenimo kontrastai, detalės man labai svarbios. Pavyzdžiui, vėl tie turgūs. Čia žmogus derasi dėl kainos, bando lietuviškai vienas kitą apgauti, o čia ima susigalvojęs ir veltui dovanoja. Štai kokie susikerta psichologiniai niuansai. Įdomu, kada žmogus staiga atpalaiduoja kažkokią nervų ląstelę ir tampa humanišku, o kitur jis staiga tampa žiauriu, negailestingu. Šie kontrastai bus tol, kol žmogus bus gyvas. Manau, kad tuos dalykus galima išreikšti ir per fotografiją.

Jeigu studijoje dėlioji daiktus, modelius, apmeti kompoziciją, tai reportažiniame metode viskas jau turi būti pasąmonėje, kad tu per sekundę atsidurtum ten, kur reikia ir griebtum tą pasaulį jau gatavą, sukomponuotą. Laboratorijoje tada jau nedaug ką bepridursi. Tam reikia ilgo pasiruošimo, įgūdžių. Kai jauni kolegos klausia patarimo, tai sakau: treniriuokitės. Važiuojat troleibusu, kabot jame kaip dešros, neturit ką veikti, tai stebėkit žmones – kaip šviesa keičia jų veidus, išprotingo padaro kvailį, ir atvirkščiai. Šviesa kuria stebuklus, net moduliuoja mūsų nuotaikas, dvasines būsenas.

A.B. Jūsų kūrybos metodą dar būtų galima pavadinti siurrealistiniu meniniu reportažu. **A.M.** Dėl siurrealizmo pilnai sutinku. Mėgstu tokia tapybą, Dali, Boschą, kuris yra pats mėgstamiausias. Londone išleistoje meno knygoje leidėjai rašo, kad esu "Breigelis fotografijoje". Tie Lietuvos žmonės, tokie "pakraipyti" plaičiakampiu objektyvu, jiems pasirodė panašūs į Breigelio paveikslų žmones. Žinoma, man toks komplimentas per didelis, bet taip knygoje parašyta. Tačiau tokie žmonės yra mano gyvenime. Užaugau praktiškai gatvėje. Mama buvo išvežta į Sibirą, nors gimęs mieste, tuo laiku gyvenau kaimo pas diedukus. Daug vasarų ganydavau pas ūkininkus karves, kol "kolchozas" jų neatėmė... Nuolat stebėjau gyvenimą. Pats, dar vaikas, prileisdavau bulius prie karvių. Mano diedukas turėjo tokių gyvulinį "bardaką"... Pas jį buvo vaisinis bulius, eržilas, avinas, kuilys. Didžiulis kiemas, kuriame vykdavo meilės scenos... Bobutė buvo labai religinga, neleisdavo žiūrėti, bet mes, vaikai, susigalvodavom visokių gudrybių. Dar dabar tie vaizdai, tada tokie keisti, stovi prieš akis. Lipa eržilas ant kumelės su tuo dideliu daiktu, vis nepataiko, tai diedukas švelniai paima ranka ir padeda... Toks gyvenimas buvo.

Kai mokiausi vidurinėje, daug

kas pranašavo, kad būsiu rašytojas. Kai reikėdavo rašyti laisvą temą, visada būdavau mokyklos čempionas. Rašiau apsakymėlius, bet labai tingėjau mokytis privalomus dalykus. Vėliau dėl muštynių teko ir kėlėjime pabūti, mačiau dar kitokio gyvenimo. Septyniolikos metų pasodino – už muštynės. Dalyvaudavau pokariniuose, Kaune populiariuose mūšiuose – "Žaliakalnio", "centralkos". Pats buvau "centralkoj". Dalyvavau mūšiuose, kada koks 30 prieš 30 bernų kaudavosi. Šaškaitos buvo nesibaigiančios. Dabar daugiau pešasi dėl turto, tada – dėl savotiškos garbės... Žinai, tas gyvenimas taip pat paliko tokių laukiniškumo, dras-

puch! – ir tu atsiduri rojui. Ar yra kas kvailiesnio už rojaus arba angeliuko įvaizdį? Sparneliais pleveni – ir nieko nereikia. Esu gyvas žmogus. Todėl radau kitų dalykų. Kai davatkos pradėjo plėšyti visiškai nekaltus dalykus, grįžau prie aktų. Juos fotografavau visą laiką, bet laikiau daugiau pratybomis. Kodėl? Nes jeigu studijoje nedirbai su šviesa, tai tada, kai reikia per sekundę ištraukti modelį iš gyvenimo chaoso, tai tos treniruotės labai padeda. O besitreinuodamas vis viena ką nors ir sukuri. Man tai didžiulė vertybė, kada ką nors "ištrauki" neplanuoto, nesurežisuoto.

A. B. Jūsų turgūs – tai jau praeitis, jie nuskendo į laiko bedugnę, o tai, kas dabar vyksta, jau praradę ir savitumą, ir didžiąją dalį nacionalumo. Tų vaizdų vertė kyla, jie tampa metraščių, istorija.



Lietuvos kaimo turgūs

A. Macijausko nuotr.

tiškumo įspūdį. Šalia viso to labai mėgau literatūrą – nuo mažų dienų daug skaičiau. Ir dabar. Kai pas mus tapo populiari Lotynų Amerikos literatūra, man ji tais socializmo laikais tapo labiausiai artima. Kada tik ką nors išversdavo Valdas Petrauskas, tuoj griebdavau skaityti – ar knygą, ar kokį gabalą "Per galę", "Literatūrmėnyje". Tada man būdavo šventė.

A.B. Regis, "užkabinau" šiek tiek išsipasakot. Taip randasi įdomus Jūsų asmeninio gyvenimo ir kūrybos santykis. Tie jūsų pastebėjimai, detalės labai vertingos kūrybos psichologijos prasme. Ir čia – kaip ir fotografijoje. Jūs nieko nedailinat, negražinat...

A.M. Taip išėjo, kad man visą gyvenimą reikėjo gintis. Ne tik muštynėse, bet ir kūryboje. Ką tik dariau, tais laikais vis neįtikdavau. Pavyzdžiui, buvo "Literatūrmėnyje" didelis Šimkaus straipsnis apie deformacijas... Antanas Sutkus tik įkalbėjo, kad neminėtu mano pavardės. Šimkus tada pasakė, kad geriau jis gyvuliui deformuotą, o ne žmones. Man po šio straipsnio kilo gerų idėjų...

Visą laiką reikėjo "partizanaut". Pavyzdžiui, į užsienį "apiformindavom" vienus darbus, o išsiųsdavom kitus. Vitalijus Butyrinas daug padėjo, kad net darbą Fotomenininkų draugijoje buvo praradęs. Kas tada būtų užsienyje ta lietuvių fotografija, jei būtume siuntę tai, ką tuometiniai ponai palaimindavo? Teko nemažai nemalonumų, bet dėl jų ilgai nepergyvendavau. Net džiaugiuosi, nes toks gyvenimas gerai užgrūdino.

Sulaukus nepriklausomybės, atėjo diena, kada viskas galima. Ir, žinai, pasijutau labai blogai. Ta pati problema buvo iškilus ir Romualdai Požerskiui. Buvo narsūs, drasūs, kai reikėjo gintis, prieštarauti, veržtis. Staiga:

turgų jie traukia kaip į darbą.

vojus?

A.B. Yra ir trečias, "magiškas" taškas, be turkaus ir bažnyčios. Tai – karčema.

A.M. Taip, ir visa tai telpa viename žmoguje. Kaip tai įdomu. Tad ir siekiau padaryti tokią knygą – per chaosą, nervą. Norėtai tai nori, o kaip padarai, tai kas kita. Jei poligrafija būtų buvusi gera, būtų ir kitas įspūdis. Kodėl tiek daug šneku apie turgus? Tai mano didžiausia, mylimiausia ir labiausiai išgyventa tema. Procesas buvo ilgas, tačiau per tą temą aš ir į pasaulį išėjau.

A.B. Surengt jau tris didelės tarptautinės ekologines meninės fotografijos parodas "Gamta – visų namai". Turgūs – tai žmogaus, klinikos – gyvulių ekologija... "Išeinantys medžiai" – atviras, "Greenpeace" stiliaus ekologinis šauksmas. Matyt, Jus jaudina tarša, gamtos formų naikinimas ir ekologinės apokalipsės pa-

A.M. Nekalbant aukštom formom – išnyks pasaulis ar ne, vis dėlto gaila to krutancio gyvo daikto. Nuspaudi sode kokį parazitą, tai pagalvoji – kodėl jį būtent reikia užminti, tegul jis gyvena... Gal šiuos dalykus darom negalvodami ar pasaulis išnyks, bet tiesiog kad žmogui pakišt po nosim toki vaizdą, kad tas žmogus pagalvotų apie sudegusį medį – kodėl mes jį be laiko išvijom iš šito pasaulio. Gal tas požiūris ir dėl auklėjimo, nes ir mama, ir aš mažas visada gailėdavau tos gyvasties, kačiuko, augalo. Man atrodo, kad šie dalykai žmogų daro geresniu. Bet kai pradėdavo fotografuoti, žiūriu į tą daiktą, tai apima formos šturmavimo veiksmas. Tai man labai svarbu. Net jei man tenka kažką parašyti, tai siekiu tame sakinyje pasakyti kažką labai svarbaus, aštraus. To paties siekiu ir (nukelta į 3 psl.)

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY
SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomotį namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigcycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujojo vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 ; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS JONAS
1933+1976

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —
Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Vėliavos šventėje

Amerikos vėliavai pagerbti skiriama birželio 14 d. Tą dieną 1777 metais Philadelphiaje antrasis kongresas nutatė, kad JAV vėliavą sudaro rausvi ir balti ruožai su baltomis žvaigždėmis mėlyname dugne. Tų žvaigždžių, reiškusių atskiras valstijas, tada buvo 13, dabar yra 50. 1949 m. kongresas priėmė įstatymą (Flag Bill), kuriuo birželio 14 d. paskelbė JAV vėliavos dieną. Ji privalomai švenčiama tiktai Penssylvanijos valstijoje, tačiau visame krašte tą dieną esti iškilmės, kurias rengia įvairios organizacijos ir mokyklos. Visas kraštas pasipuošia žvaigždėtomis vėliavomis – laisvės ir demokratijos simboliu.

Vėliava išreiškia tai, kas yra bendra didesnei ar mažesnei žmonių grupei – bendra valstybė, tauta, miestas, tikėjimas, organizacija. Vėliava atsistoja tarsi vienas asmuo daugumos vietoje. Ji reprezentuoja tą daugumą. Savo įvairiomis spalvomis, įrašais ir vaizdiniais ženklais išreiškia žmonių siekimus ir idėjas, kurias juos jungia, kurių vykima ir dėl kurių kovoja. Dėl vėliavos tada kovojama kaip dėl gyvos būtybės: dėl jos laisvės ir garbės, dėl jos išlikimo ir plevėsavimo iškeltame stiebe.

Kovose vėliava kyla ir leidžiasi su pergalemis ar pralaimėjimais. Nugalėtojai niekina ir drasko užkariautos tautos vėliavą, keldami savąją kaip savo viešpatavimo ženklą. Tą patį daro ir didieji revoliuciniai sąjūdžiai. Juose kovų ir audrų apraskytos vėliavos keičia istorijos vyksmą. Jis kreipiamas nauja vaga po naują vėliava. Tai ypač patirta šitame šimtmečiuje, kai raudonoji vėliava nepalikio vietos jokioms kitoms, kur tik ji buvo iškelta.

Raudonoji vėliava yra ženklas kraujo, kuriuo yra aptiškęs visas dvidešimtas amžius, ir ženklas baisios priespaudos, kuri sulgina visus žmones. Atskiros tautos ir laisvos bendruomenės su savo margaspalvėmis vėliavomis, kurios išreiškia žmonių skirtynes bei jų įvairiopą kultūrinį pasireiškimą, suliedinamos į vieną kolchozinę masę, tartum kokią gyvulinę bandą. Raudonoji vėliava tuo būdu pasidaro ženklas žvėries, žmogaus barbaro, sudarančio didelę grėsmę civilizui.

To pavojaus akivaizdoje keliamos dvi vėliavos: baltoji ir žvaigždėtoji. Baltoji vėliava nebūtinai turi reikšti taiką. Ji reiškia pasidavimą. Kai iš vėliavos pradingsta spalvos, įrašai ir ženklai, tai reiškia, kad yra dingę siekimai, idėjos, ryžtas ir narsa. Žmonės jaučiasi pralaimėję ir kapituluoja. Šitokia kapituliacija prasikiša iš pastangų iškelti baltąją vėliavą prieš raudonąją – ieškoti su bolševikais besąlyginės taikos. Kas dar priešinasi ir ryžtasi kovoti, jungiasi po žvaigždėtąją vėliavą.

Žvaigždėtoji JAV vėliava, laisvės ir demokratijos simbolis, šiandien plevėsuoja kone visame laisvajame pasaulyje kaip šūkis kovos su neteisingumu, prievarta ir vergija. Ji veda, drąsina ir skatina nepasiduoti barbarybei, sutelktai po raudonąją vėliavą.

Nėra abejonės, kad anksčiau ar vėliau išeis laimėtojomis šviesios žmogiškumo žvaigždės, o ne patamsių pjautuvai su kūju. Ir tada, psalmisto žodžiais tarant, mes “linksminsimės ir mūsų Dievo vardu kelsime vėliavas”. Jas kels visi pavertieji, kurių tautinės vėliavos dabar drasko okupantai.

Fotomenininkas Aleksandras Macijauskas: nuo chuligano iki gyvojo klasiko

(atkelta iš 2 psl.)

vaizde. Svarbu, kad nebūtų nuobodulio. Jei nori, kad žmogų paveiktų tavo mintys, idėjos, tai reikia daryti stipriai. Gal ir tas drastiškumas kyla iš tokio meno supratimo, įsitikinimo. Kai viskas per daug rimta, teisinga, gražiai padaryta, dažnai pasidaro nuobodu.

A.B. Pastaraisiais metais sukūrėt gan drastiškų aktų, kurie, savaime aišku, ne visiems patiko.

A.M. Buvo net konfliktų, kai kurie kolegos bendroje parodoje neleido man rodyti “Musės ryto” akto – tikrai gana drastiško ir negailestingo. Taigi, ir šiandien tenka gintis. Šiaip į tuos daiktus žiūriu juokingai. Kai žmogus stebi gyvenimą, tai visko pamatai ir viską reikia parodyti. Kam slėpti tai, kas yra, kas vyksta?

A.B. Man atrodo kiek neįprastai, kad Jūs sugebate suderinti ir kūrybą, ir meno funkcioniariaus darbą. Juolab kad po nepriklausomybės atgavimo meno organizacijoms laikai tikrai buvo sunkūs, bet Kaune nesubyrėjo nei Fotomenininkų sąjungos skyrius, nei viena didžiausių Europoje “Fuji film” galerija.

A.M. Čia esu išskirtinis atvejis. Dar 1973 metais iš Kauno “Vakarinį naujienų” redakcijos

A. Sutkus mane prisišnekino dirbti Vilniuje draugijos sekretoriumi. Išėjau pas jį tą organizacinę mokyklą, nes jis geranoriškai mane vedavo į įvairius susitikimus, net pas Užsienio reikalų ministrą. Vėliau mes su Antanu pradėjome nesutarti. Kai taip atsitiko, pasielgėm kaip garbingi žmonės. Susėdom, pasistatėm konjako butelį – du liūtai viename narve – ir tada aš nutariau atvažiuoti į Kauną ir įkurti skyrių. 1974 metais pradėjome nuo nulio, nuo rūšio, o dabar, kaip matyti, turim viską. Todėl išsaugoti, kai pradėjo viskas griūti, man buvo ne tik garbės reikalas, bet kaip ir antrųjų namų gynimas. Prigalvojau tada ir pirmą tokią mūsų parduotuvę, ir kavinukę – reikėjo išgyventi. Iš kitos pusės gal be reikalo dauguma menininkų galvoja, kad tas funkcionieriaus darbas labai kenkia. Ir aš iš pradžių taip galvojau, daug metų taupiau rublius ateičiai, kuriuos paskui iš manęs Vagnorius atėmė... Svajojau tada kokius 5 metus atsidėti tik kūrybai. Bet jau mačiau pavyzdžių, kada menininkai, atsidėję vien kūrybai, kartais nieko geresnio nepadarė. Po ilgų apmąstymų priėjau išvadą, kad šitas organizacinis darbas (kuris, tarp kitko, taip pat kūrybinis) duoda teigiamų dalykų ir kūrybai.

Aleksandras MACIJAIUSKAS

Gimė 1938.5.16

Kaune. 1967-73 dirbo fotožurnalistu. Fotomenininkų sąjungos narys nuo 1970 m. Nuo 1978 m. Fotomenininkų sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas. 1976 m. Tarptautinės meninės fotografijos federacijos (FIAP) fotografas-menininkas (AFIAP), 1994 m. nusipelnęs fotografas-menininkas (EFIAP). 1986 m. - nusipelnęs kultūros veikėjas. 1995 m. - Lietuvos nacionalinės premijos laureatas. 1998 m. suteiktas Valstybinis apdovanojimas - Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino V-ojo laipsnio ordinas.

Svarbiausi darbai: “Demon



stracijos” (1965-85); “Kaimo turguose” (1969-87); “Veterinarijos klinikose” (1977-94); “Atsisveikinimas” (1969); “Atmintis” (1980); “Lietuviškos vestuvės” (1970); “Išeinantys medžiai” (1984); “Vasara” (1974-84).

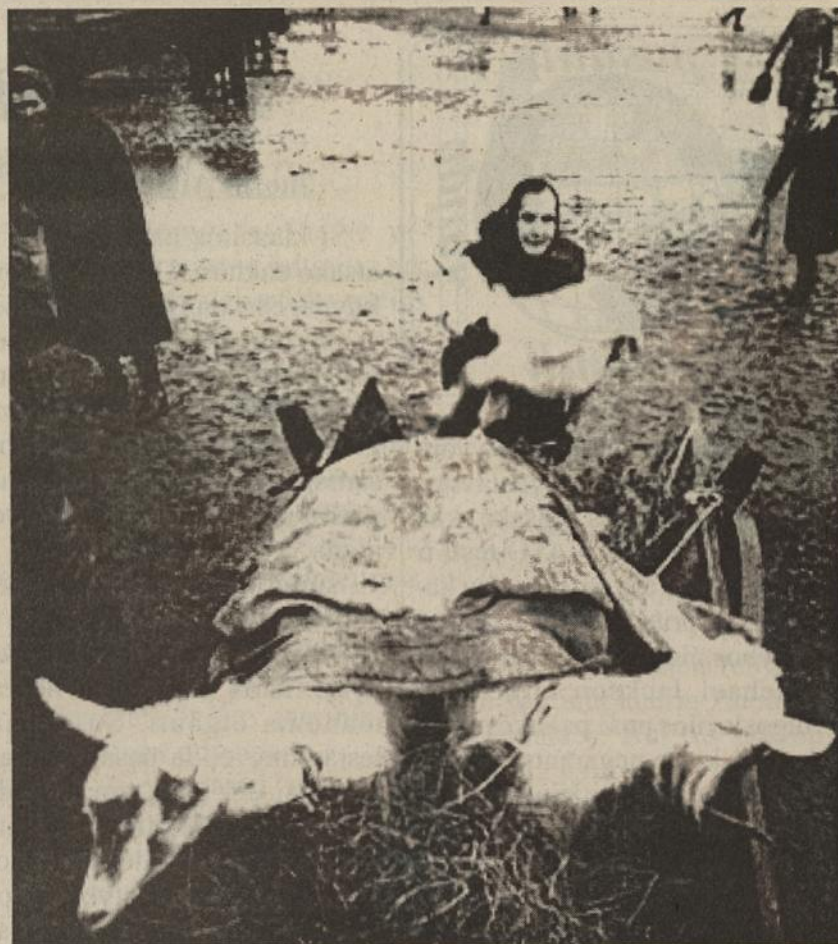
Personalinės parodos: M.K. Čiurlionio dailės muziejus, Kaunas, 1968; Žurnalistų są-

metų rinkiminės kampanijos. Lietuvos spaudoje dar ir anksčiau pasirodydavo publikacijų, kuriose šmėžavo mano pavardė, kaip žmogaus, kuris tikėtų valstybės vadovo pareigoms. Kartą kitą tokią mintį išsakė ir Stasys Lozoraitis, svarstydamas jam pateiktą pasiūlymą kandidatuoti į Prezidento postą. Tačiau tada dar nemaniau, kad verta apie tai net kalbėti.

Stasiui Lozoraičiui grįžus po rinkimų į Ameriką, vieną vakarą drauge su juo ir Daniela mūsų šalies ambasadoje Vašingtone aptarinėjome, kokias klaidas padarėme per rinkiminę kampaniją, svarstėme, kur link pakryps gyvenimas Lietuvoje. “Ka gi, kitą kartą jau tau reikės mėginti padaryti tai, kas nepavyko man”, - pasakė Stasys. Jo mintį pasigavo Daniela. “Matysiu, norom nenorom tau teks perimti iš Stasio estafetę ir kandidatuoti į Prezidentus, nes politinė atmosfera Lietuvoje dabar tikriausiai tik blogės”, - tvirtino ji. Tuomet šiam pasikalbėjimui neteikiau didelės reikšmės. Tačiau kai vėliau atvažiuavęs į Lietuvą vis girdėdavau kalbas apie tai, kad kituose prezidento rinkimuose turėčiau balotiruotis jau aš, prisimindavau Stasio žodžius. Šios kalbos tolydžio stiprėjo. Vis daugiau Lietuvoje sutiktų žmonių imdavo mane įkalbinėti: “Kelkite savo kandidatūrą į Prezidento postą”. Artėjant naujiems Seimo rinkimams, 1995 metų pabaigoje jau ir įvairios politinės organizacijos ėmė tarsi “pirštis” man, siūlydamos savo paramą, aišku, tikėdamosi ir mano pagalbos.

Atsisakiau gausių siūlymų balotiruotis į Seimą. Ne viena partija norėjo mane įrašyti į savo rinkiminius sąrašus, bet man tai buvo visiškai nepriimtina. Neketinau savęs sieti su kuria nors konkrečia partine organizacija, nes laikiausi nuomonės, kad politiškai supriešintai Lietuvai galėsiu labiau pasitarnauti, nepriklausydamas jokiai partijai.

Nesusitikau būti iškeltas kandidatu į Seimo narius ir vienmandatėje rinkimų apygardoje. Man iš viso nėra artimas parlamentaro darbas, nes savo charakteriu esu veiklos žmogus. Visą gyvenimą dirbau administratoriumi ir atlikdavau vykdomosios, o ne įstaty-



Lietuvos kaimo turgūs

A. Macijausko nuotr.

Lietuvos fotomenininkų sąjungos Kauno skyriuje yra apie pusšimtis narių, tačiau aktyvesnių gal 8-10. Tai visų kūrybinių sąjungų panaši problema. Kitas kolegas tiesiog reikia traukti į bet kokią veiklą. Gerai atmenu, a. a. Kalveliui skambinau keturiolika kartų, kad duotų savo darbus išsiųsti į tarptautinę parodą. Išsiuntėm – ir gavo aukso medalį...

A.B. Jūs taip pat turite daug įvairių apdovanojimų, ar kada nors skaičiavot, kiek ir kokių?

A.M. Kai gauni medalį ar

diplomą, apsidžiaugi. Bet atvira kalbant, aš juos laikau maiše. Kada nors galėčiau parodyti, jei įdomu. Kol gyvas noriu kurti, o tie medaliai, regis, turėtų būti Šiaulių fotografijos muziejui. Gauni, pasižiūri, ir kam jo daugiau reikia? Užuo tuos medalius blizginus, geriau verta pasidėti ir įsišnekėti su kokios nors kitos rūšies menininku – tai žymiai naudingesni, mums tiesiog gyvybiškai būtini dalykai: atsiverti, išklausti.

A.B. Tai ačiū, kad šiek tiek prisivėrėt...

jungos centrinė parodų salė, Maskva, Rusija, 1969; Meno muziejus, Ružomberokas, Čekoslovakija, 1970; Nacionalinė biblioteka. Paryžius, Prancūzija, 1974; Tribina Maidih, Novy Sad, Jugoslavija, 1974; Fotografijos galerija, Varšuva, Lenkija, 1976; Reatu muziejus, Arlis, Prancūzija, 1977; Galerija “Fils”, Briuselis, Belgija, 1979; Prakapo galerija, Niujorkas, JAV, 1979; Kultūros namai, Kišinio, Moldavija, 1979; Kultūros rūmai, Burgasas, Bulgarija, 1980; SNO biblioteka, Niujorkas, JAV, 1980; Kino teatras “Babylon”, Berlynas, Vokietija, 1981; Fotografijos galerija, Bratislava, Čekoslovakija, 1982; Finfo galerija “Volokuva”, Helsinkis, Suomija, 1984; Šato d’O municipalinė galerija, Tulūza, Prancūzija, 1986; “Portfolio Gallery”, Londonas, Anglija,

1991; Galerija “Les Chiroux”, Liege, Belgija, 1993; Fotografijos galerija, Vilnius, 1993; Fujifilm fotografijos galerija, Kaunas, 1994; Lietuvių dailės muziejus, Lemont, Illinois, JAV, 1994; Galerija “Alte Schlosserei”, Berlynas, Vokietija, 1995; Fotografijos muziejus, Šiauliai, 1995; Fotografijos galerija, Panevėžys, 1996; Fotografijos muziejus, Šiauliai, 1998.

Apdovanojimai: 5 Grand Prix, 2 FIAP aukso, 2 FIAP sidabro medaliai, 4 aukso, 3 sidabro, 5 bronzos medaliai ir virš 70 kitų apdovanojimų.

Fotografijos saugomos: Fotografijos muziejus, Šiauliai, Lietuva; Modernaus meno muziejus, San Francisko, JAV; Naujojo Mechiko universiteto meno muziejus, JAV; Canon fotografijos galerija Amsterdamas, Olandija; Nacionalinė (nukelta į 4 psl.)

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 45

Per rinkiminę kampaniją mes nerimavome dėl jo fizinės būklės. Daniela buvo gerai apsirūpinusi jo gydytojo išrašytais vaistais ir visur juos vežiodavosi su savimi. Tikslios Stasio ligos diagnozės aš nežinojau, bet jis prasitardavęs, kad kenčia dėl kvėpavimo takų negalavimo.

Stasys Lozoraitis labai daug rūkė. Tik paskutiniu metu jis buvo ryžtingai nusikratęs šio įpročio, ir taip pasielgti jį privertė jo daktarų rimti perspėjimai.

Nėra jokio pagrindo abejoti Stasio Lozoraičio mirties išvada, kad jos priežastis - isisėnėjęs vėžys. Gal kiek ligos vystymąsi ir pagreitino varginanti rinkiminė kampanija ir pralaimėjimo kartėlis, tačiau, be abejo, tai galėjo būti tik šalutinis faktorius.

Išgirdęs kalbas apie tai, kad Lozoraitį galbūt kažkas nunuodijo, mėginiau kažkiek pateisinti tuos žmones, kurie jas skleidė. Manau, taip elgėsi karšti jo gerbėjai, kuriems buvo sunku patikėti, kad šio kilnaus žmogaus jau nėra, ir jie ėmė ieškoti kaltųjų. Tačiau Lietuvai tai buvo labai kenksmingi gandai. Gerbdamas Stasio atminimą, jutau pareigą pareikšti, kad spekuliacijos jo mirtimi neturi jokio pagrindo.

NELENGVAS SPRENDIMAS: TAMPŲ KANDIDATU Į LIETUVOS PREZIDENTUS

Pirmą kartą rimčiau susimąsčiau, ar nevertėtų man kelti savo kandidatūros būsimuosiuose Prezidento rinkimuose, jau po 1993

mus leidžiančios valdžios funkcijas. Be to, nusprendžiau nesibailotiruoti į Seimą dar dėl vienos priežasties. Supratau, kad net ir išrinktas kaip nepriklausomas kandidatas vienmandatėje apygardoje vis viena neišvengiamai turėsiu šlietis prie vienos ar kitos frakcijos. Bijojau, kad nenoromis būsiu įtrauktas į partines rietenas, nuo kurių troškau laikytis kuo atokiau.

Tačiau nemaniau, kad nusižengsiu šiems principams, jeigu per Seimo rinkimus paremsiu liberaliąsias centro politines jėgas. Vadovavausi idėja, kad reikia padėti ne kuriai nors vienai partijai, o paskatinti jas susijungti į bloką ir bendromis jėgomis pamėginti įgyti daugiau įtakos Seime. Tikėjau, kad iš centrinio vidurio bloko ilgainiui galėtų susiformuoti stipri liberaliosios orientacijos partija, galbūt tęsianti liaudininkų tradicijas, kuri būtų atsvara labai piktai viena kitą pliekiančiai LDDP ir Tėvynės sąjungai. Mat, stebėdamas Lietuvos politinį gyvenimą, įsitikinau, kad man ir šiaip visiškai nepriimtinos LDDP valdymas mūsų šaliai ypač žalingas todėl, kad ši partija, įgijusi tokią tvirtą parlamentinę daugumą ir vėliau laimėjusi dar ir prezidento rinkimus, tapo vienvalde.

Ideologiniu požiūriu man artimiausios vidurio jėgos, kurios tolerancijos ir liberalizmo dvasia kuria Lietuvai piliečių visuomenę. Tai “Santaros Šviesos” tradicija. Mes, santariečiai, stengdavomės kalbėtis su visais, kurie pasirengę pritarti esminiams laisvės ir pakantumo kitaminčiams principams. Atrodė, kad Lietuvoje šiuo pagrindu galėtų susidaryti gana plati vidurio centrinių jėgų, išsiblaškiusių net keliose partijose, koalicija. Tačiau šis planas žlugo. Galvoju, kad centrui susikalbėti nepavyko pirmiausia dėl partijų lyderių, net ir atstovavusių visai smulkios politinės organizacijos, ambicingumo. Be to, turbūt per vėlai ir pradėta įgyvendinti ši sumanyma.

Net ir nepavykus suburti vieningo vidurio politinių jėgų bloko, neatsisakiau idėjos Seimo rinkimų kampanijoje remti centrinių orientacijos partijas. Galvojau, kad Seime labai reikalinga atsvara (nukelta į 4 psl.)



■ NATO generolas, dalyvaujantis derybose su Jugoslavijos kariškių atstovais, pasakė, kad jis rekomenduos NATO tęsti ir intensyviau oro antskrydžių kampaniją prieš Jugoslaviją, nes derybos žlugo. Britų generolas Michael Jackson teigė, kad Jugoslavijos pusė pateikė pasiūlymus, kurie negarantuoja saugaus pabėgėlių grįžimo ir visiškai Jugoslavijos kariuomenės išvedimo iš Kosovo. Kariškių derybose turėjo būti suderintas politinio susitarimo, pasiekto tarpininkaujant Rusijos tarpininkui Viktorui Černomyrdinui ir Europos Sąjungos atstovui Marti Ahtisaari, įgyvendinimas.

■ Rusijos Užsienio reikalų ministras Igor Ivanov po susitikimo su Rusijos prezidentu informavo žurnalistus, kad Boris Jelcin suformulavo keturis su krizės Balkanuose suregulavimu susijusius Rusijos uždavinius: reikia pasiekti, kad NATO nedelsiant nutrauktų Jugoslavijos bombardavimą; Rusija turi dalyvauti rengiant Jungtinių Tautų (JT) Saugumo tarybos rezoliuciją Kosovo klausimu; turi būti nagrinėjama, kokia forma ir koku mastu Rusija dalyvaus taikdariose pajėgose Jugoslavijoje; turi būti siekiama plačios tarptautinės paramos Jugoslavijos atstatymui. I. Ivanov pažymėjo, kad taikdariose pajėgose Jugoslavijoje turi veikti su JT vėliava.

■ Rusijos premjeras Sergej Stepasjin susitikime su karinio pramoninio komplekso atstovais ir Gynybos ministerijos vadovybe pareiškė, kad 1999 m. gynybai, valstybės saugumui ir teisėsaugai bus skirta apie 164 mlrd. rublių arba 28,5 % federalinio biudžeto lėšų. Užsienio skolos aptarnavimui bus skirta 166 mlrd. rub., o kitoms reikmėms - 275 mlrd. rub.

■ Rusijos kompanijos "Gazprom" valdybos pirmininkas Rem Viachirev spaudos konferencijoje Maskvoje pareiškė, kad svarbus kompanijos uždavinys - dujų eksporto didinimas. Pasak R. Viachirevo, pagal pasirašytus kontraktus dujų eksportas į Europą 2004 m. turi pasiekti 200 mlrd. kub. metrų per metus. Dabar eksportuojama 120-135 mlrd. kub. metrų per metus. Tačiau "Gazprom" vadovas pripažino, kad apskritai anglies, naftos ir dujų gavyba Rusijoje turi tendenciją mažėti.

Kas neturi atostogų?

Juozas Almis Jūragis

Šį klausimą nagrinėja ir jį atsako daktaro Alfonso Viliūno knyga, išleista Lietuvoje dėmesį patraukiančiu vardu - "Tautos garbė atostogų neturi". Tautos garbė, kaip ir asmeniškasis geras vardas, yra vertybė, tik samone pajuntama, ir jos trūkumas ar pilnatvė jausmais išgyvenama.

Išmintingi kultūros žmonės garbę vadina pareigos poezija ir tvirtina, kad garbė yra kaip jaunystė: kartą praradus - nebeįmanoma atgauti. Su apgailėstaviu reikia pasakyti, kad lietuviai dėl žydų yra praradę gerą vardą. Nors lietuvių tauta pati savo širdyje jaučiasi pilnoje gero vardo skaistybėje, jos veidas ne kartą yra aptaškomas melo ir neapykantos purvais. Bet tinkamo atsakymo Lietuvos gero vardo teršėjams iš mūsų pusės - tai yra iš vyriausybės ir iš išeivijos vadų - vis dar nėra.

Štai ir Lietuvos Respublikos prezidento metiniame pranešime (1999) kalbama apie piliečių ir tautos interesams jautrią valstybės tarnybą, apie ūkinį žmonių pajėgumą ir mokėjimą savarankiškai verstis, apie gyvenimą, nuosekliai grindžiamą teisėtumo ir teisingumo principais, apie socialinę Lietuvos žmonių saugumą, sveikatos apsaugą, švietimą, užsienio politiką, bet apie tautos garbę nė žodelio. Lietuva, dabar užsiėmusi žemiškų gėrybių kaupimo ir jų pasidalinimo reikalais, pragmatiškai galvoja: kol krašte yra pusalkanių žmonių, užsiimti tautos garbės gynimu būtų per didelė ištaiga.

Nepriklausomoje Lietuvoje anksti, apie 1927 metus, pradėta jausti tautos garbės supratimą.

mo ir jos ugdymo reikalingumas. Tuo reikalu rūpinosi organizacija - Lietuvos tautinė apsauga "Geležinis vilkas". Naujų narių priėmimo iškilnėje kandidatai duodavo priesaiką ir bučiudavo vado durklą su obalsiu "Tautos garbė - valstybės gerovė". Ginti tautos garbę buvo tos organizacijos narių pareiga.

Dabartinėje nepriklausomoje ir laisvoje Lietuvoje yra kitaip: apie tautos garbę negalvojama. Ir štai į tokias politines ūkanas išeina Alfonso Viliūno knyga "Tautos garbė atostogų neturi". Jos autorius didžiausias rūpestis yra tautos garbė. Knygoje yra dvi svarbiausios dalys: praktiškoji - "Mintys apie ligas ir jų gydymą" ir ideologinė - "Visuomeninė veikla", kuri praktiškai apima ir kitus mažesnius knygos skyrius.

Kalbėdamas apie ligas ir jų gydymą, daktaras Viliūnas pakartoja savo 1995 metais išleistą knygutę "Patarimai apie sveikatą ir ligas", kuri buvo sudaryta iš lietuviškose radijo programose Australijoje skaitytų populiarių sveikatos patarimų. Šiai naujai publikacijai daktaras savo patarimus yra rūpestingai peržiūrėjęs ir pridėjęs 10 naujų informacinių skyrelių.

Sydnėje daktaras Viliūnas yra buvęs (dabar pensijoje) garsiausias lietuvių gydytojas. Ne vienam padėjo išsiskirti iš sunkių sveikatos bėdų ar yra įstąjęs į kelią, padedantį išvengti mirtinų komplikacijų. Daktaras mylėjo savo profesiją ir savo pacientus. Kaip turįs ilgametį gydymo patyrimą, apie ligas jis rašo lengvai, tarsi su šypsenėle, tarsi ramindamas, vis

pasakydamas kaip gydyti. Rašo idomiai, glaustai stiliumi. Malonu skaityti.

Ideologinė "Visuomeninė veikla" aplima spaudai rašytus straipsnius, skaitytų paskaitų tekstus ir Lietuvos žurnalistų įvairiuose tenyksiškuose laikraščiuose rašytus straipsnius apie dr. Alfonso Viliūną ir jo veiklą. Daktaras Viliūnas yra patirtas iki kaulų smegenų, 1941 metų sukilėlis, kovos būrio vadas, sužeistas, praliejęs kraujo kovoje už Lietuvos laisvę. Jį skaudžiai žeidžia žydų vis kurstomi šmeižtai, kad Lietuva - žydžudžių kraštas. Jį jaudino Lietuvoje ir išeivijoje užšalęs nesidomėjimas 1941 m. birželio mėn. sukilimu, jo vertės nesupratimas ir tylėjimas apie sukilimą iki 1994 metų.

1993 metų lapkritį "Kauno dienoje" jis rašė: "Su širdgėla turiu pabrėžti, kad Tėvynėje ir išeivijoje dabar yra vienybė tarp politinių partijų (taip pat įvairių draugijų, sambūrių, netgi spaudoje, ypač išeivijos), kaip tik vienu aspektu - TAUTOS GARBĖS NEGYNIMU nuo tų, kurie teigia, kad lietuvių tauta, jos nariai, vokiečių okupacijos metu buvo tik žydų žudikai. Bijomasi, kad jei gins, bus apšaukti antisemitais ir susilauks represijų" (p. 108-109).

Kalboje, pasakojtoje 1995 metais sukilimo minėjime ir išspausdintoje tų metų "Trimto" Nr. 10, dr. Viliūnas akcentavo: "1941 metų birželio 22-23 dienų sukilimas buvo herojiškas aktas. Atkurta Lietuvos nepriklausomybė buvo paskelbta pasauliui per Stokholmo radiją. Visiškai suprantama, kad Sovietų sąjungos ir sovietinės Lietuvos respublikos spauda ir radijas nuo antrosios sovietų okupacijos 1944 metais pradžios vykdė didelę akciją, siekdami niekinti ir sumažinti šio sukilimo reikšmę, tvirtindami, kad tai buvo nacistinės Vokietijos inspiuruota ir vykdoma. Sukilėlius apkaltino karo nusikaltimais, ypač prisidėjus prie žydų tautos genocido. Šita akcija pavyko ta prasme, kad pokarinė karta Lietuvoje iš dalies tais šmeižtais patikėjo, o geriausiu atveju nenorėjo nieko girdėti apie 1941 metų sukilimą".

Dr. Viliūnas, garbę laikydamas svarbiu veiksmu tautos gyvenime, šias pagrindines savo mintis visur skelbė su neatbaidomu rimtumu. Iš to nepalaūžiamo rūpesčio gimė šioje knygoje spausdinami straipsniai ir kalbų tekstai. Kelis kartus vyko į Lietuvą ir tenai skaitė paskaitas, siekdamas pabudinti tautos garbės ilgesį. "Esu ištikinęs, kad bet kokios politinės pakraipos Vyriausybė privalo laikytis principo "Tautos garbė - valstybės gerovė" ir ginti tautos garbę, ypač tada, kai ji pažeidžiama svetimos valstybės piliečių ar oficialių pareigūnų" (p. 171).

Dr. Viliūnas kalbėjo tautai Lietuvoje ir išeivijoje, kartais atsigręždamas prieš savuosius, neįstengiančius greitai susiorientuoti atsirandančiose kebliose

padėtyse. Regimai peikiamas dėl griežto atviro žodžio, jis rašo: "LAF narių ir sukilėlių, kurie pirmieji, gal vieninteliai, 1941 metų birželį trumpam laikui nukėlė Lietuvą nuo kryžiaus, atsakymo į šmeižikus ir niekinimo tonas ir pareiškimai negali būti per aštrūs. Manau, kad tie klausimai turėtų būti keliami ir svarstomi visam pasaulyje, kur tik gyvena lietuviai" (p. 117).

Autorius budriai sekė mūsiškę ir pasaulinę spaudą, stebėjo mūsų žmonių nuotaikas, apmaudus ir neramius lūkesčius laikotarpyje maždaug nuo 1988 metų pradžios iki Adamkaus atėjimo į valdžią. Ir viską, ką matė jo pastabi akis, ką širdis jautė, ką surinko ir neužmiršo atmintis, jis surašė savo straipsniuose, tartum kokią vaizdingą anų idomių dienų lietuviškos veiklos dienoraštį. Laikui bėgant, didės tos knygos pažintinė ir istorinė vertė.

Alfonsas Viliūnas. "Tautos garbė atostogų neturi", 240 psl., autoriaus leidinys, 1999. Knyga gaunama pas autorių - 1 Hutchins Cresc. Kings Langley, NSW, 2147. Kaina su persiuntimo išlaidomis 15 dolerių.

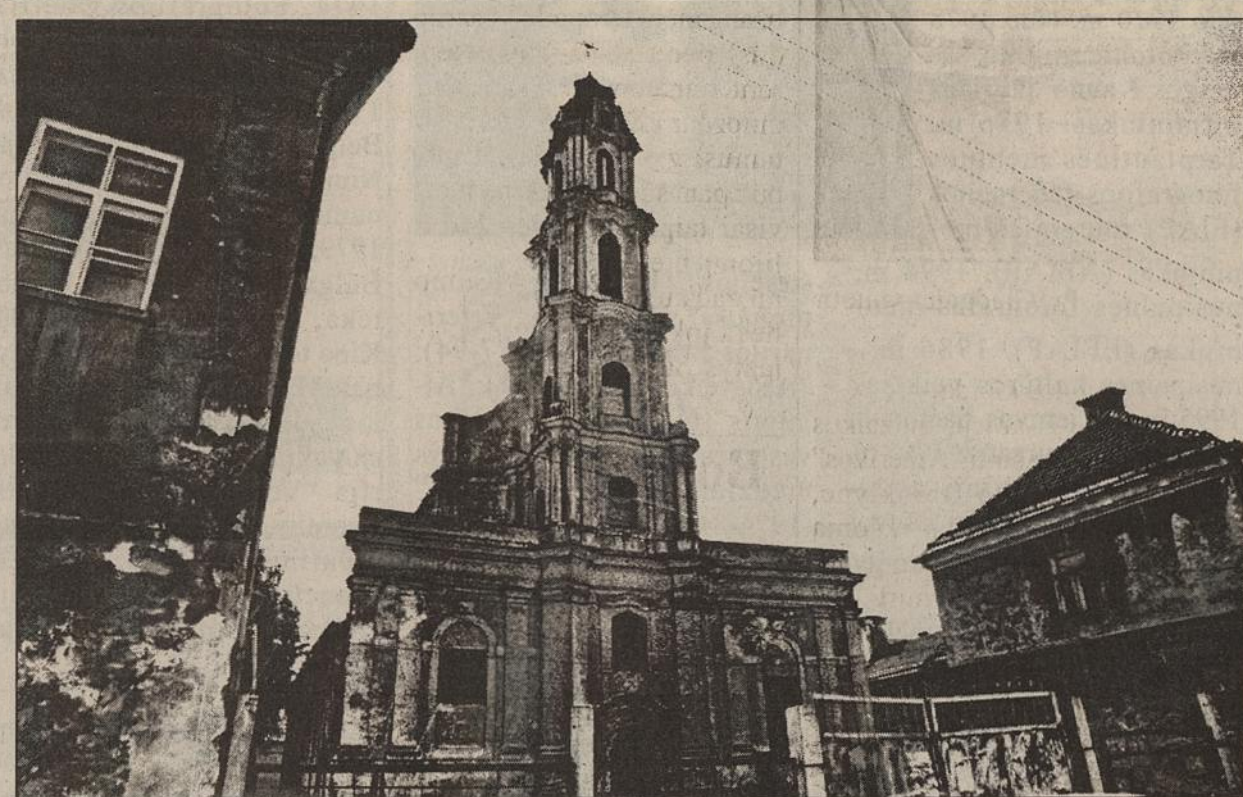
Paminklas skandinavų ir lietuvių ryšiams

"Vagos" leidykla Vilniuje išleido Jurgio Savickio Raštų penktąjį tomą. Šio solidaus tomo parengėjas - literatūrologė, hab. dr. Janina Žekaitė. J. Savickis buvo talentingas visų žanrų meistras. Tuo įsitikiname ir skaitydami jo kelių dešimtmečių korespondenciją - nuo laiško J. Tumui, kuriame rašytas išdėsto savo sumanymą leisti rinkinį apie Lietuvą danų kalba, iki laiško I. Šeiniui, rašyto 1952 metais, kuriame jis kal-

ba apie šiaurės federaciją, tarsi palaikydamas K. Pakšto idėją. Daugelis J. Savickio laiškų rašyta Šiaurės sostinėse (Stokholme, Kopenhagoje, Helsinkyje), Prancūzijoje. Šie laiškai - tai išpūdingi dokumentai, atspindintys J. Savickio diplomatinės misijos kasdienybę, jo kultūrinės iniciatyvas ir svarbiausia - jo šiaurietiškas orientacijas.

J. Savickis diplomatinę kelią pradėjo Danijoje, tad jo laiškuose gausu šalies realiųjų.

Baltoskandija



Augustinų vienuolyno Švč. Mergelės Ramintojos bažnyčia

R. Šuikos nuotr.

Valdas Adamkus

Likimo vardas - Lietuva 45

(atkelta iš 3 psl.)

LDDP ir konservatorių priešpriešai, todėl ir vėl (kaip per Stasio Lozoraičio rinkiminę kampaniją 1993 metais) ryžausi visą mėnesį važinėti po Lietuvos kaimus ir miestelius. Sukoriant per penkis tūkstančius kilometrų pirmiausia agituodamas Lietuvos žmones atlikti pilietinę pareigą ir ateiti prie rinkiminių urnų, taip pat raginau juos balsuoti už konkrečius man asmeniškai pažįstamus vidurio jėgų kandidatus. Be abejo, supratau, kad stipriausia vidurio politinių jėgų partija yra Centro sąjunga. Bene daugiausiai ir rėmiau jos kandidatus. Centro sąjunga per 1996 metų Seimo rinkimus sėkmingai išlaikė politinės brandos egzaminą, bet, deja, tik ji vienintelė iš mėgintų suvienyti vidurio jėgų.

Stengiausi kažkiek pagelbėti ir Liberalų sąjungai, nes kaip santarietis simpatizuoju partijoms, propaguojančioms liberalizmo idėjas. Daug jėgų skyrčiau, remdamas vadinamojo Vidurio bloko kandidatus, nors kai jį susivienijo tik tautininkai ir demokratai, nedaug dėjų vilčių, kad jiems pavyks peršokti bent 4 procentų balsų barjerą, ir į Seimą galės pakliūti keli atstovai iš jų jungtinio sąrašo daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Suvokiau, kad tai stipresnės atramos visuomenėje neturinčios, be to, gana skirtingos politinės orientacijos partijos, tačiau jaučiau išpareigojęs jų

lyderiams, kai jie vieninteliai atsiliepė į mano raginimus vienytis ir galiausiai sukūrė koaliciją. Vidurio blokas rinkimuose vis viena pasirodė labai silpnai, bet, manau, bent vienam kitam jų atstovui padėjau laimėti vienmandatėse apygardose ir pakliūti į Seimą.

Numaniau, kad LDDP 1996 metais nepasieks pergalės. Vis dėlto negalvojau, kad Lietuvoje vėl pasireikš vadinamasis "švytuoklės principas" ir absoliučią parlamentinę daugumą įgis jau dešiniojos jėgos - Tėvynės sąjunga. Tai nėra gerai. Vienos partijos viešpatavimas visose valdžios grandyse neigiamai atsiliepia Lietuvos politiniam gyvenimui, nes sudaro sąlygas, nekreipiant dėmesio į opozicijos kritiką, neretai priiminėti tokius sprendimus, kuriuos diktuoja ne šalies, bet valdančios grupuotės interesai. Pirmieji konservatorių valdymo metai, manau, tai patvirtino.

Per Seimo rinkimus 1996-aisiais vėl apvažiavęs daugybę Lietuvos vietovių pajutau, kad palyginti su 1993 metais daug stipriau jaučiasi žmonių nusivylimas politikais, partijomis ir net pačiu politiniu gyvenimu. Jų klausimuose atsispyrėdavo tos pačios socialinės, ekonominės problemos, kurios jiems rūpėjo ir per beveik prieš ketverius metus vykusius Prezidento rinkimus, tik dabar padėtis atrodė tapusi dar slogesnė. Be abejo, gyvenimas Lietuvoje nebuvo visiškai sustingęs ir per ketverius LDDP valdymo metus. Pažanga jautėsi jau vien pasivaikščiojus didžiųjų miestų gatvėmis. Žinoma, tai lėmė lietuvių sugebėjimas verstis net ir sunkiomis sąlygomis, o ne sėkminga valdžios veikla, skatinant tą jų verslą. Be to, didžiajai visuomenės daliai neįaučiant jokio gyvenimo palengvėjimo, neišvengiamai augo žmonių nepasitenkinimas valdžia ir net nusivylimas Lietuvos valstybe.

Važinėdamas po mažus miestelius ir kaimus pastebėjau, kad tenai net išorinė pažanga visiškai neįaučiama. Atrodė egzistuoja dvi Lietuvos: didžiųjų miestų - Vilniaus, Kauno, Klaipėdos - Lietuva, kur gausėja prašmatnių parduotuvių, restoranų, gatvėmis važinėja vis daugiau brangių automobilių, ir provincijos Lietuva, kur skurdo požymiai per keletą metų pasidarė dar ryškesni.

1996 metų rudenį nuolat buvau klausinėjamas, ar balotiruosiوسي Prezidento rinkimuose. Turbūt nebuvo susirinkimo, kur nebūtų man pateiktas šis klausimas. Jau ir anksčiau gaudavau nemažai laiškų, kuriuose pažįstami ir visai man nežinomi žmonės įtikinėdavo mane, kad tiesiog privalau kandidatuoti būsimuosiuose Prezidento rinkimuose. Tačiau apsispręsti neskubėjau. Nekėliau sau gyvenime tokio tikslą: tapti Lietuvos prezidentu. Manau, kad būti juo - tai ne tiek garbė, kiek sunkios ir be galo atsakingos pareigos.

Tačiau per 1996 metų Seimo rinkimų kampaniją pamažu įsitikinau, kad iš tiesų reikia kelti savo kandidatūrą į Prezidento postą. Ėmiau galvoti, jog tai mano pareiga, jeigu tiek daug žmonių mane ragina žengti šį žingsnį. Tad tik 1996 metų rudenį galutinai apsisprendžiau: kelsiu savo kandidatūrą būsimuosiuose Prezidento rinkimuose. Tai ir atsakymas, kodėl anksčiau neatsisakiau darbo Amerikoje ir nepersikėliau į Lietuvą.

Man ne kartą buvo pateikiamas šis klausimas ir jis skambėdavo kaip kaltinimas. Neva aš nepanoręs vykdyti Konstitucijos reikalavimo bent trejus paskutiniuosius metus gyventi Lietuvoje, bet vis viena veržiuosi būti Prezidentu.

(bus daugiau)

Šraitytojai rašo "Darbininkui"

"Darbininko" redakcijai



Pasinaudodama prenumeratos atnaujinimo proga, noriu pasakyti, kad dažnai džiaugiuosi "Darbininko" vedamaisiais. Ypač tokiems, kurie iškelia dvasingumo reikšmę mūsų tautos ir mūsų pačių šių dienų gyvenime. Vienas iš pavyzdžių būtų "Darbininko" Nr. 15 vedamasis "Ženkla, kuriems prieštaraujama". Jame ne tik nurodoma kryžiaus ir valstybinės bei tautinės vėliavos reikšmė kovoje už laisvę, bet įdomiu būdu sudvasinamos net tautinės vėliavos spalvos.

Net Amerikoje, po pastarųjų tragiškų žudynių mokyklose, staiga viešumon prasiveržė ilgai nutylėta dvasingumo, religijos ir tradicinių vertybių stoka vaikų auklėjime. Jeigu materializmas gali prislopinti dvasingumą laisvame krašte, be lengvai apčiuopiamos spaudos, nenuostabu, kad to reiškinių matomi Lietuvoje po 50 komunistinės propagandos metų.

Nelaimė tame, kad lietuvių tauta šiuo metu negali pasisemti dvasingumo iš sumaterialėjusių Vakarų.

Tikiuosi, kad Lietuvą pasiekia "Darbininkas" su tokiais vedamaisiais.

Eda Bražienienė
DeLand, Florida

Estrogenai naudingi atminčiai

Postmenopauzės laikotarpį išgyvenančios moterys, kurios vartoja pakaitinės estrogenų terapijos preparatus, gali tikėtis, kad jų atmintis pagerės. Yale universiteto medicinos mokykloje atlikta mokslinė studija, kurios rezultatai paskelbti Amerikos medikų asociacijos žurnale, parodė, kad estrogenai pagerina smegenų veiklą.

Mokslininkai tyrė 46 moteris. Moterys, kurių amžius nuo 33 iki 61 metų, naudojo pakaitinę estrogenų terapiją arba gaudavo placebo (vaisto, imi-

tuojančio preparatą) nuo 1991 iki 1998 metų. Estrogenai, kuriuos jos vartojo kaip hormonų terapijos priemonę, pagerino už atmintį atsakingų smegenų sričių veiklą.

Nors nėra tvirtų įrodymų, kad moterų atmintis pagerėjo, mokslininkai mano, jog estrogenai, stimuliuodami smegenis, gali priversti susidaryti tam tikras nervines jungtis, kurios būdingos jaunų žmonių smegenims. Tyrimo metu buvo naudojamas magnetinio rezonanso tyrimas. Moterys atlikinėjo

Kooperatyvo idėja Lietuvoje nesuprasta ir iškraipoma

J. Pekarskaitė. Posūnio ir patėvio priešprieša virto tragedija ("Lietuvos rytas", 1999.05.15)

Turbūt ne viena, pritarianti kooperatyvų idėjai, užgauna tai, kad lietuviška žiniasklaida jau dešimt metų įvairių biznių spekuliantų klaniškas gruputes vadina "kooperatyvais". Taip išniekinama kooperatyvų-talkos idėja, kurios atgaivinimas ir igyvendinimas prisidėtų prie Lietuvos ūkio suklestėjimo.

Norintiems sužinoti, kokie iš tikrųjų turi būti kooperatyvai, kviesčiau pasiskaityti "lietuviškos kooperacijos tėvų" vadina-mo Petro Šalčiaus veikalą "Kooperatinė ekonomika" ir kitus kooperacijai skirtus jo raštus.

Chicagoje leidžiamame liberalios minties mėnraštyje "Akiračiai" neseniai Saulius

Pivoras priminė, kad kooperacijos idėja būdavo iškraipoma dar carizmo laikais. Jis rašė: "...pasiekti, kad, viena vertus, individai Lietuvoje būtų laisvi, o kita vertus, sugebėtų ir norėtų kooperuotis, yra tikras galvosūkis. Tačiau jeigu jo nespėsime, padėtis bus liūdna. Taigi atgaivinti mirusį kolektyvizmą, be abejonės, būtina".

Beje, tarpukario Lietuvos Prezidentas A. Smetona ir Ministras Pirmininkas J. Tūbelis gerai suprato kooperatyvų reikšmę, keliant valstybės gerovę. Tačiau kooperatininkai tuščiai bandė prisimušti prie Prezidento V. Adamkaus... Dabar, atrodo, pasikliaujama "Williams", "Philip Morris" ir panašiu "laisvosios rinkos" banginių konsultantais.

Almus Šalčius,
New York

užduotis, kurios reikalauja regimosios ir girdimosios atminties pastangų. Tyrimo metu estrogenus vartojusių moterų smegenys buvo aktyvesnės, tačiau vėliau moterų regimoji ar girdimoji atmintis pasirodė nė kiek nepakitusi.

Gali būti, kad magnetinis rezonansas fiksuodavo tik moterų pastangas atlikti užduotis, kurioms jos nebuvo pasiruošusios. Tačiau tyrinėtojai tikisi, kad, padidėjus smegenų aktyvumui, gali pagerėti ir atmintis.

"Tai - daug vilčių teikiantis atradimas, jei estrogenai iš tikrųjų gali pakeisti subrendusio žmogus atmintį", - sakė viena studijos autorių Sally Shaywitz.

Estrogenų, moteriškų hormonų, išsiskyrimas labai sumažėja tuo metu, kai moteris išgyvena menopauzę. Ankstesni tyrimai yra parodę, kad estrogenai gali apsaugoti moters orga-

nizmą nuo širdies ligų, kaulų išretėjimo, sumažina storosios žarnos vėžio riziką ir gali pailginti gyvenimą.

Atliktos ir studijos, kurios rodo, kad estrogenai gali sumažinti riziką sirgti Alzheimerio liga. Spėjimas paremtas tuo, kad estrogenai suteikia galimybę sukurti naujas neuronų jungtis smegenyse (jos pažeidžiamos sergant Alzheimerio liga).

Nepriklausomi ekspertai mano, kad naujausias hormonų tyrimas yra svarbus kaip dar vienas estrogenų teigiamo poveikio protavimui pavyzdys. "Studija leidžia daryti prielaidą, kad estrogenai gali atjauninti centrinę nervų sistemą", - sakė Washingtono universiteto medicinos mokyklos geriatrijos ir gerontologijos profesorius Stanley Birge. Tačiau estrogenai negali būti laikomi "magiška piliule" dėl šalutinio poveikio.

AP inf.

Psicologinė studija apie V. Adamkų, A. Damušį, V. Kavolį, L. Kriaučeliūną, B. Kviklį ir V. Vygantą

Yra planuojama rašyti psichologinę studiją, siekiant patirti kaip išvardintieji asmenys yra įvertinami ir prisimenami juos pažįstančiųjų ar pažinusiųjų asmenų. Studijai parinktas Interpersonal Chek List metodas, susidedas iš 128 asmenis apibūdinančių būdvardžių. Instrukcijos ir patys būdvardžiai yra anglų kalba. Individualūs atsakymai lieka anoniminiai.

Kviečiame minėtus asmenis

pažįstančius ar pažinojusius prie ruošiamos studijos prisidėti užpildant būdvardinę anketa. Nebūtina, kad studijos dalyvis pažintų visus šešis įvertinamuosius.

Norintys gauti anketą, prašom rašyti: dr. Romualdas Kriaučiūnas, 1816 Tecumseh River Road, Lansing, MI 48906-3823, arba e-mail: RomasK@acd.net (paliekant savo adresą).

VASAROS SKRYDŽIAI Į VILNIŲ

iš New Yorko (JFK) Finnair linija

Birželio 7 - Rugsėjo 15

tik pirmadieniais

\$580 plus mokesčiai

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

e-MAIL: VYTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com.

RigaVen Travel Inc.

• We have GREAT CRUISES •

• Tours to Ireland, Scotland, England and Europe •

• Discover Costa Rica •

Low fares to VILNIUS

From New York - JFK

MAY 14 - JUNE 13 - \$650.-

JUNE 14 - AUG 15 - \$800.-

SPECIAL LOW FARES ON SPECIFIC DAYS
"Limited availability" - Call for Details

with
FINNAIR
All Fares plus Tax

Call
INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 516-665-4455 Fax 516-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net



VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ - 46 C/MINUTĘ
- Pinigų pervedimas į Lietuvą

JUNE PICKUP SCHEDULE

Lowell, MA	June 11	12-1 pm
Lawrence, MA	June 11	2-3 pm
Nashua, NH	June 11	4-5 pm
Worcester, MA	June 12	1:30-3:30 pm
Centerville, MA	June 15	3:30-5 pm
Albany, NY	June 17	7-8 pm
Binghamton, NY	June 18	9-10:30 am
Scranton, PA	June 18	12-2 pm
Frackville, PA	June 18	5-6 pm
Philadelphia, PA	June 19	9:30-11:30 am
Brooklyn, NY	June 19	2-5 pm
Bridgeport, CT	June 19	8-9 pm
Putnam, CT	June 22	1-2 pm
Providence, RI	June 22	4-5:30 pm
Norwood, MA	June 23	6-7 pm
Kennebunkport, ME	June 25	12-1 pm
Waterbury, CT	June 26	9:30-11:00 am



Vilniaus kraštas

V. Kapočiaus nuotr.

SCHUYLER SAVINGS BANK

Mes siūlome:

*Taupymo sąskaitas *Taupymo sertifikatus

*IRA sąskaitas

*Asmeniškas ir komercines čekių sąskaitas

*Tiesioginių pinigų deponavimą

*Namų paskolas *Automobilių paskolas

* Namų remonto paskolas *Sąskaitų paskolas

*Namų (Home Equity) paskolas

Naujos, patogios darbo valandos ir draugiškas patarnavimas gerai tarnauja mūsų visuomenę...

Mūsų adresas:

24 Davis Avenue

Kearny, NJ 07032

(201) 991-0001

arba skambinkite nemokamai:

1-888-SCHUYLER

(1-888-724-8953)

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION

PICK-UP SCHEDULE FOR JUNE OF 1999

June 15	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
June 17	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
June 18	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm
June 21	Putnam, CT	1-2 pm
June 26	Brooklyn, NY	12-1pm
June 29	New Britain, CT	11-12 noon
	New Haven, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm

For more information please call:
1 800-775-7363 or 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$650.r.t.

One way to Vilnius \$410



FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Stasį Dėdiną į Viešpaties sodus išleidžiant

Saulėtą 1998 metų gegužės 9-osios rytmetį Sunny Hills, FL, lietuviai šv. Teresės bažnyčioje meldėsi, kad sunki ir sudėtinga kepenų perkėlimo operacija pavyktų. Po vidudienio atėjo žinia, kad Stasys mirė ant operacijos stalo New Orleans Oshner ligoninėje, 11:30 val. prieš vidurdienį.

Stasio laidotuvsė dalyvavo visi Sunny Hills lietuviai, daug lenkų, kitų vietinių svetimtaučių ir būrys jo bendradarbių ir pavaldinių iš Atlantos. Gegužės 13 vakare parapijos klebonas kun. Francis Szczykutowicz, kartu su kun. Leonardu Musteikiu, Brown'o laidojimo namuose, Chipley, FL, sukalbėjo rožinį, o lietuviai sugiedojo "Marija, Marija". Gedulo mišiose šv. Teresės bažnyčioje gegužės 14 rytą vos sutilpo visi gedėtojai. Pamaldas laikė abu jau minėti kunigai ir dar trečias – kun. Izidorius Gedvila. Genei Beleckienei vargonaujant, lietuvių choras giedojo angliškas bei lietuviškas giesmes. Skaitymus lietuviškai atliko velionio brolis Vytautas, o angliškai – sūnus Adomas. Pamokslą pasakė kleb. Fr. Szczykutowicz, labai sujaudintas, vietomis nesulaikydamas ašarų. Stasį palaidojom Sunny Hills katalikų Kalvarijos kapinėse.

Kodėl velioniui teikta tiek daug dėmesio, nors jis čia ir negyveno, o tik rengėsi apsigyven-

ti, paaiškės iš jo biografinių apmatų.

Stasys (Stanley) Dėdinas, Viktorijos ir Antano pirmasis sūnus, gimė 1941 m. lapkričio 27 d. Lietuvoje, Kybartų mieste. Nuo 1944 vasaros su tėvais atsikėlė Vokietijoje ir ten ilgiausiai gyveno Hanau išvietintųjų stovykloje. Į Ameriką su tėvais atvyko 1949 m. ir apsigyveno Brooklyne, NY. Įstojęs į Kennebunkporto, ME, Pranciškonų gimnaziją, ją baigė pirmuoju mokiniu, tad studijoms galėjo rinktis kokią nori aukštąją m-klą. Pasirinkęs St. John universitetą Brooklyno priemiesty, studijavo teisę, irgi būdamas geriausių studentų sąrašuose. Šalia stipendijos, atlyginimą gavo ir kaip profesorius asistentas. Mokslinius planus sutrukdė Vietnamo karas. Kaip karys, dvejus metus praleido Vokietijoje. Dirbdamas karo ligoninėje, susipažino su būsima žmona Cynthia, vyr. gailėstingąja sesute. Su ja susituokė 1968 m. Demobilizuotas, apsigyveno Cynthios gimtajam mieste Detroite. Įsidarbines Texaco bendrovėje, dairėsi valdiško darbo. Buvo priimtas į U.S. Emigration and Naturalization tarnybą, kurią pradėjo "nuo apačios", tikrindamas keleivių judėjimą tarp JAV ir Kanados. Tarnyboje nuolat kildamas, buvo įdarbin- tas Atlantos oro uoste, Emi-

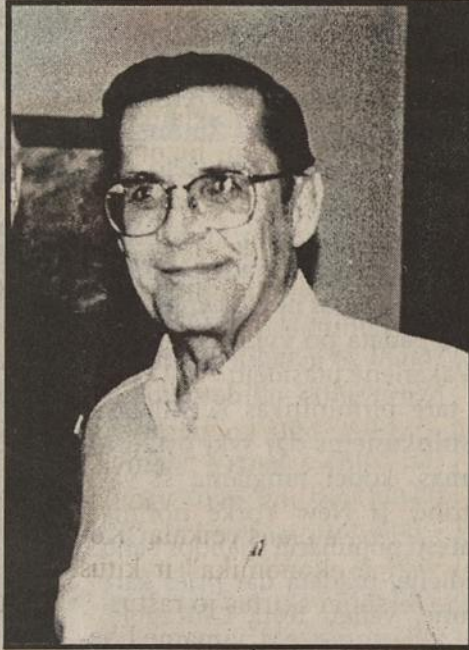
gracijos ir natūralizacijos viršininko pavaduotoju. Jam pavaldūs buvo 90 žmonių. Ypač pasižymėjo olimpiados Atlantoje metu. Ten buvo suskridę dešimtys tūkstančių visų šalių sportininkų ir milijoninė žiūrovų minia. Jie visi turėjo reikalų su Stasio vadovaujama įstaiga. Vienu metu jis buvo nusiųstas į Guam salą tikrinti emigruoti norinčius vietnamiečius. Jo vertėja, su vyru ir šeima, irgi norėjo Amerikon patekti. Stasys ne tik jiems tą galimybę suteikė, bet ir parūpino darbus. Dėkingas "jo" vietnamietis, labai sėkmingai JAV įsikūręs, dalyvavo Stasio laidotuvsė ir su ašaromis akyse reišė užuojautą velionio tėvams.

Tokių, jo įkurdintų ir įdarbintų, buvę daug. Algirdas Nakas, alpinisto Vlodo Vitkausko draugas, pasakoja, kaip iškilmingai buvo sutiktas šis taurus kalnietis, kai atskrido Amerikos lankyti. Atlantoje Vladą pasitiko Stasys Dėdinas kartu su keliais savo pavaldiniais ir, užuot knaisiodamas jo bagažą, tik susipažino, maloniai pasveikino ir palinkėjo sėkmingos viešnagės. Ašarodamas atsisveikinimo pamoksle kun. Szczykutowicz pasakojo, kiek daug gero velionis jam ir daugeliui kitų padarė, kai reikėjo keliauti per Atlantos oro uostą.

Čia rašančiam irgi ne kartą teko su juo ir jo žmona Cynthia maloniai pasikalbėti, kai jie lankydavosi Sunny Hills pas motiną ir ateidavo į lietuviškus pobūvius. Visada būdavo giedras, optimistiškas, dėmesingas programų atlikėjams, juos padrasindamas savo komplimentais. Lietuviškai kalbėjo

taip gerai, tartum neseniai į šį kraštą atvykęs.

Kodėl toks jaunas turėjo išeiti? Gal karo tarnyboje, gal darbe, buvo sugadintos jo kepenys. Jau labai sunkiai dėl jų



Stasys Dėdinas

sirgo ir buvo arti mirties prieš pustuzinį metų. Gavus staiga mirusio ar žuvusio kepenis, jos jam buvo sėkmingai prigydytos. Užtat ji čia ir regėdavom linksma, guvų. Bet po pustuzinio metų prasidėjo gautųjų kepenų atrofija. Stasys vėl atsikėlė mirtinam pavojui. Gavus naują donorą, bandant antras kepenis perkelti ir mirė, nukraujavęs ant operacijos stalo. O jau rengėsi eiti į ankstyvą pensiją ir Sunny Hills apsigyventi.

Po laidotuvių, per gedulo pietus, nepamirštamą gestą padarė našlė Cynthia. Su ašaromis akyse visiems gedėtojams padėkojusi ir išreiškusi viltį, kad Stasio Amžinybė bus švieši, visus pakvietė už velionį pakelti tostą. Tas momentas, toks retas ir originalus, paliko didelį įspūdį.

Stasio gedėti liko žmona, tėvai, sūnus, brolis, daug jį gerbusių tautiečių bei jo tarnautojų.

Tešviečia Stasiui visos Amžinybės saulės!

Alfonsas Nakas

Sergančiųjų šizofrenija organizme rasta medžiaga išskiriama iš marihuanos

Žmonių sergančiųjų šizofrenija smegenyse yra du kartus didesnė koncentracija medžiagos, kuri labai panaši į veikliąją marihuanos medžiagą, pranešė tyrinėtojai.

Pasak Kalifornijos universiteto mokslininkų, medžiaga, pavadinama anandamidu, gali būti panaudota kaip pagrindas kuriant naujus vaistus šizofrenijai gydyti. Ši liga pasireiškia klie-

desiais, haliucinacijomis bei asmenybės pakitimu. "Mes žinome, kad daug sergančiųjų šizofrenija rūko marihuaną ir sako, kad tai pagerina jų būklę", sakė tyrimą vykdyti padėjusi farmakologė Daniele Piomelli. "Kol kas marihuanos rūkymas toli gražu nėra gydymas, kurį mes galėtume rekomenduoti, tačiau mūsų tyrimų duomenys rodo, kad anandamidas atlieka svarbų vaidmenį atsirandant šiai ligai", pridūrė D. Piomelli. D. Piomelli bendradarbiai tyrė 10 šizofrenija sergančių žmonių. Pasak jų straipsnio žurnale "Neuroreport", visų tirtų pacientų smegenų skystyje anandamido koncentracija du kartus didesnė, nei sveikų žmonių. Anot tyrinėtojų, tai gali reikšti, kad pacientų nervinės ląstelės tinkamai nereguluoja šią medžiagą.

Šizofrenijai taip pat būdinga, kad ja sergančiųjų nervų sistemoje yra per daug neuromediatoriaus dopamino. Straipsnį pateikusi mokslininkų grupė anksčiau yra paskelbusi, kad anandamidas mažina dopamino veikimą. "Mes tikimės, kad supratę anandamido veikimo mechanizmą smegenyse, galėsime geriau suprasti šizofrenijos priežastis ir rasti efektyvesnį gydymą", teigė D. Piomelli.

Omnitel Laikas

Akcijos, kiti turtai, mirtis ir palikuonys

Daug kalbėta apie dokumentų sutvarkymą ir t. t., kad po mūsų mirties, palikuonys – šeimos nariai – nepasimestų betvarkydami mūsų reikalus. Pvz., gyveno didelė šeima. Tėvas buvo labai rūpestingas, žmonai nereikėjo dirbti, tik auginti vaikus ir prižiūrėti namus. Užaugo vaikai, sukūrė savo šeimas. Tėvai liko vieni, dideli namai, daug visokio turto, tėvas tvarko finansus, mama rūpinasi namais. Susirgo tėvas ir po kiek laiko mirė. Liko viena žmona, kuri nežinojo net kuriame banke yra jų pinigai, ką jie, o dabar ji, turi, net nemokėjo užmokėti sąskaitų, parašyti čekių. Ir taip atsitinka gana dažnai.

Yra svarbu turėti sutvarkytus įvairius dokumentus, apie tai buvo kalbėta anksčiau. Taip pat svarbu, kad tie, kurie turi išsigiję įvairių akcijų, jų dokumentus laikytų sutvarkytus, surūšiuotus taip, kad nelaimės ar mirties atveju likusi žmona/vyras, kurie ir taip jau yra nelaimės prislėgti, neturėtų jaustis pasimėtę finansiniuose reikaluose. Yra daugybė atvejų, kad likusi žmona tiesiog nežino nuo ko pradėti ir ką daryti. Vertybių popierių (akcijų ir pan.) reikalus turėtų žinoti visi šeimos nariai (žmona/vyras ir vaikai). Neužtenka vien žodžiu paaiškinti ir į jų klausimus atsakyti, reikia taip pat ir dokumentus laikyti tvarkingai. Pvz., miršta vyras, ką žmona turėtų daryti su įmonės, kurioje jis dirbo, akcijomis, kurios įeina į jo pensiją, ir kurių, kol gyvas, jis negali parduoti, bet po jo

mirties žmona tai gali padaryti, jei ji to norėtų. O kaip iš viso su jūsų vertybių popierių portfeliu, kurį sudaro kelios biržos tarpininkavimo firmų sąskaitos, kurias nuolat reikia peržiūrėti? Žinoma, negalima rasti atsakymų ir paaiškinimų į visus klausimus, nes aplinkybės keičiasi ir likę šeimos nariai turės daryti savo nuosprendžius, pagal susidėjusias aplinkybes. Bet visą tą procesą galite palengvinti, paaiškinti ir palikti kaip galima daugiau informacijos likusiems šeimos nariams. Pvz., kokius pasirinkimus investavimui jums reiktų daryti, duoti vardus patikimų finansinių patarėjų, iš kurių būtų galima pasirinkti geriausią.

Yra žmonių, kurie labai tvarkingi, viską surašo į vieną sąsiuvinį ar palieka surašytą kompiuteryje. Pvz., paskutinius visų sąskaitų pranešimus ir pagrindinę informaciją apie tas sąskaitas, kur yra testamentas, nurodymai sveikatos reikalais ir kiti svarbūs dokumentai, pradedant "Soc. Sec." kortelėmis ir gyvybės apdrauda iki lankstinukų su informacija apie šaldytuvą, vandens šildymą ar VCR. Ta informacija turi būti ne pasenusi, o šiandieninė.

Dažnai pasitaiko, kad likę vyras/žmona ir vaikai praleidžia daug laiko ir turi daug rūpesčių, kol velionio paliktus finansinius reikalus sutvarko. Šiais laikais reikalinga, kad visuose šeimos reikaluose, taip pat ir finansiniuose, vyras ir žmona būtų partneriai, o taip pat ir suaugę vaikai, kuriems ateityje viskas atiteks, būtų įtraukti į šeimos finansų tvarkymą.

Kas ketvirtas lenkas naudoja kompiuteriu

Kas ketvirtas lenkas nuo 15 iki 70 metų amžiaus naudoja kompiuterine įranga, sakoma tyrime, kurį kovo-balandžio mėnesiais atliko nuomonių apklausų agentūros IQS ir QUANT. 50 proc. apklaustųjų nuo 15 iki 19 metų pareiškė, kad kartais naudoja kompiuterius - daugiausiai mokykloje (60

proc.) ir šiek tiek rečiau namuose. Maždaug 25 proc. pareiškė, kad naudoja ne savo įrangą. Kompiuterių vartotojų skaičius mažėja, mažėjant apklaustųjų išsilavinimo lygiui ir augant jų amžiui. Daugiau kaip 60 proc. vartotojų sakė, kad kompiuterine įranga gali naudotis tik darbe.

Omnitel Laikas



Šv. Andriejaus parapijai švenčiant 75-tą jubiliejų, taip pat atšvęsta klebono kunigo Petro Burkausko 20-ta sukaktis. Parapijos komiteto narė Angelė Puodžiūnienė apjuosia kunigą Burkauską sukaktuvine juosta. Kairėje sukaktuvinę puotą pravedusi Rēneta Kučienė

Petro K. Vaškio nuotr.



Lietuvos dailės muziejaus Ansamblis "KANKLĖS" po labai sėkmingo koncerto Philadelphiaje Šv. Andriejaus lietuviškos parapijos 75-to jubiliejaus proga. Iš k. į d.: ansamblio vadovė Lina Naikelienė, Kastytis Mikiška, Virginija Alenskienė, Eugenijus Čiplys, solistė Aušrinė Stundytė ir Aušra Juškevičienė

Petro K. Vaškio nuotr.

DARBININKAS



341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Šv. Antano šventė švenčiama sekmadienį, birželio 13 d.

Baisiojo Birželio minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 13 d. Apreiškimo parapijos salėje tuojau po 11 val. mišių. Bus meninė programa.

Julius Keleras, "Darbininko" redaktorius, birželio 10 d. išvyko į pasaulinio PEN kongresą Varšuvoje, Lenkijoje. Po to savaitę lankysis Lietuvoje, kur dalyvaus konferencijoje, skirtoje spaudos problemoms. Į New Yorką grįš birželio 28 d. Tuo metu visais redakcijos reikalais prašome skambinti tel. (718) 827-1351, o žinias prašome siųsti FAXu, o ne e-mail.

"Darbininko" įstaigos atostogaus nuo liepos 3 iki liepos 17 d. "Darbininkas" neišeis liepos 9 ir liepos 16 d. Poatostoginis numeris išeis liepos 23 d.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Klebonas James T. Rooney gegužės 30 d. atšventė 35-kių metų kunigystės sukaktį. Sveikiname!

Auksinio amžiaus draugija birželio 23 d. rengia pikniką - pobūvį parapijos salėje tuojau po 12 val. mišių.

Vyčių 110 kuopos mėnesinis susirinkimas bus birželio 27 d.

Kraujo davimo vaju įvyks birželio 22 d., 3 - 8 val. vak. parapijos salėje. Jau birželio 13 d. galima įrašyti savo pavardę į davėjų sąrašą.

Lietuvių susiartinimo šventė - metinis piknikas Nek. Pr. Seserų vienuolyno sodyboje Putnam, CT, šiemet įvyks sekmadienį, **liepos 25 d.** Dėl daugiau informacijų žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Elena Baltrulionytė - Andruška, gimusi Lietuvoje, gyvenusi Woodhaven, NY, mirė š. m. birželio 1 d. Parkway ligoninėje, Forest Hills, NY, sulaukusi 88 metų amžiaus. Buvo pašarvota Shalins laidotuvių koplyčioje. Atsisveikinimas įvyko birželio 3 d. Specialiai į laidotuves buvo atvykęs prel. Alg. Bartkus, Lietuvių kolegijos Romoje rektorius. Jis ir buvo pagrindinis laidotuvių mišių celebrantas Po mišių Apreiškimo par. bažnyčioje, palaidota Cypress Hills kapinėse. Nuliūdime liko vyras Henrikas ir kiti giminės.

Vyskupas Paulius A. Baltakis birželio 13 d. dalyvaus kardinolo Anthony Bevilacqua 50 metų kunigystės sukakties minėjime Philadelphia, PA.

Tėvo Diena, birželio 20, **Pranciškonų koplyčioje**, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius tėvus. Kas norėtų įjungti savo gyvą ar mirusį tėvą į šias bendras maldas, prašomi pasinaudoti atkarpėle, kuri yra šio "Darbininko" numerio 7-to puslapio apačioje.

Darbininko administracija pradėjo siuntinėti paraginius skaitytojams, kurie yra atsilikę su prenumeratos mokesčiu. Būtų gerai, jei skaitytojai be paraginių atsilieptų skolą, taip sutalpydami darbo ir pašto išlaidas. Juk prenumeratos pasibaigimo data atspausdinama kiekvienam lipnukė prie pavardės po raidžių EXP. Todėl administracija kreipiasi į visus skaitytojus, prašydama atsilyginti už prenumeratą, nelaukiant atskiro paraginimo. Metinė prenumerata tik 30 dol. **Labai prašome ir laukiamė aukų - paramos**, nes mažas prenumeratos mokestis nepadengia vis didėjančių išlaidų. Už paramą iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

Apreiškimo par. žinios

Pirmąją komuniją mūsų parapijos jaunuoliai priims birželio 27 d. per 11 val. mišių. Sveikiname!

Petras Sandanavičius, uolus mūsų parapijietis, parapijos Tarybos narys, staiga mirė š. m. birželio 1 d. Buvo pašarvotas Senko laidotuvių koplyčioje Brooklyn, NY. Birželio 5 d. po iškilmingų laidotuvių mišių Apreiškimo par. bažnyčioje palaidotas St. Charles kapinėse Farmingdale, NY. Nuliūdime liko dvi seserys: Marytė Newsom ir Irena Merlino su šeimomis

Parapijos apatinėje salėje sekmadieniais po 11 val. mišių pradėti šachmatininkų žaidimai.

Diskotekas jaunimui pradės rengti Lietuvių Atletų Klubas Kultūros Židinio apatinėje salėje kiekvieno mėnesio antrąjį penktadienį. Pirmoji diskoteka bus **birželio 11 d.** Rengėjai tikisi, kad per šias vakarones sportuojantis ir nesportuojantis jaunimas galės pabendrauti. Jaunimas, jų tėveliai ir artimieji kviečiami dalyvauti. (sk.)

Pavykusi spaudos vakaronė Kultūros Židiny

Kai praeitis mus užkalbina

Paulius Jurkus

(atkelta iš 5 psl.)

Vakaronė pradedama

Buvo skelbta, kad renginio pradžia 6 val. vak. Žmonės iš anksto rinkosi. Jų sugužėjo per 70. Tai graži rinktinė publika. Visi susėdo prie stalų, kurie buvo papuošti gėlėmis. Pradžioje buvo kokteiliai. Baras nemokamas. Ant stalų padėta po vyno buteli.

Vakarienė prasidėjo 7 val. Žodį tarė pirmininkas K. Miklas, susirinkusiems dar sykį primindamas, kodėl rengiama ši vakaronė. Ir New Yorke norima pratęsti populiarių spaudos balių tradiciją, pradėtą dar prieš karą Kaune, vėliau testą Chicagoje. Tik apsispręsta rengti vakaronę, o ne balių. Pristatė ir paaiškino salės dekoracijas. Baigdamas savo kalbą, pakvietė Tėv. Pranciškų Giedgaudą, OFM, prieš vakarienę sukalbėti maldą.

Po maldos svečiai pagal stalo numerius ėjo prie valgių stalų pasirinkti, ko jie pageidauja. Lietuviško skonio vakarienę pagaminio lenko Sikorsko firma. Patiekti keturi mėsos patiekalai su gausiais priedais. Vakarienė buvo tikrai puiki.

Bagiant vakarienę, dr. Jonas Lenkaitis papasakojo, kaip Kaune buvo rengiami spaudos baliai, kuriuose dalyvaudavo ir prezidentas.

Sveikina

Šios vakaronės proga žurnalistas ir lietuvišką spaudą sveikino ambasadorius Anicetas Simutis ir Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Anusas. Jie pasidžiaugė šiuo unikaliu renginiu ir palinkėjo lietuviškai spaudai kuo geriausios ateities.

Redakcijos pastaba: Gaila, kad šių gražių linkėjimų spaudai neteko išgirsti "Darbininko" redakcijos atstovams. Mat šios vakaronės rengėjai (Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdyba) specialiai ignoravo "Darbininko" redakcijos kolektyvą, tarp gausių kitų kviečių svečių, nepakviesdami nei vieno atstovo iš redakcijos, nors senaisiais "Darbininko" numeriais papuošė ir pajavirino savo vakaronę. Nuo 1950 metų, kai "Darbininkas" susijungė su "Amerika" bei "Lietuvių Žiniomis" ir įsikūrė Brooklyn, galiojo "nerašyta taisyklė": kiekvieno renginio organizatoriai



Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdyba (iš k.): P. Jurkus, K. Miklas, S. Narkėliūnaitė, J. Veblaitis, R. Kezys

maloniai atsiųsdavo redakcijai po kelis pakvietimus, kaip savotišką įvertinimą už atspausdintus informacinius straipsnius ir aprašymus. Šį kartą iš kolegų žurnalistų kažkodėl to nesulaukta.

Vis vien liekame dėkingi gerb. ambasadoriui A. Simučui ir gerb. gen. konsului dr. P. Anusui už gražius linkėjimus, skirtus spaudai.

Svečias Vladas Vijeikis

Dailininkas humoristas Vladas Vijeikis buvo specialiai pakviestas šioje vakaronėje atlikti pusvalandžio humoristinę programą. Ne vienas klausė - kodėl jis?

Dail. Vladas Vijeikis yra grafiškas ir teatro dailininkas. Teatru yra sukūręs penkių veikalių dekoracijas, o kaip grafikas iliustravęs daugelį knygų, įvairių leidinių. Pats turi spaustuvę, yra išleidęs eilę gausiai iliustruotų knygų, didelė jų dalis skirta jaunimui. Nuo seno dalyvauja skautų lauluose, įvairiuose suvažiavimuose, atlikdamas humoristines programas. "Dirvos" savaitraštyje pastoviai rašo humoreskas; naudodamas satyrą, išdaigų juoką, jis įvertina mūsų gyvenimą. Turi savita stilių, mėgsta praeiti sujungti su dabartimi, ir atvirkščiai. Kunigaikščius ir prezidentus vargina ta pati žmonių menkystė, visi jie veikia humoristinėje groteskoje.

Dailininkas ir rašytojas Vladas Vijeikis yra vienas iš uoliausių lietuviškos spaudos bendradarbių, metų metais spaudą rėmęs,

ją puošęs savo piešiniais, praturtinęs gausiomis ir spalvingomis humoreskomis.

Skaitytė jis laisvai, jaukiai, aiškiai tardamas žodžius. Baigęs humoreską, ištiesdavo popieriaus juosta, kur buvo aiškiai ir gražiai šriftu įrašyta: "Plojimai!"

Buvo tikrai malonu su juo arčiau susipažinti, o ir jis pamatė daugiau savo skaitytojų.

Po humoristinės dalies buvo kavutė su pyragaičiais, su draugiškais pokalbiais apie gyvenimą, vasaros keliones į Lietuvą, apie kasdienį gyvenimą.

Talkininkai

Renginiui uoliai talkino eilė žmonių: Vida Penikienė, Živilė Juriene, Malvina Klivečienė, Ona Miklienė ir Edmundas Vaičiulis.

Dailininkas humoristas svečiavosi pas Oną Osmolskiene, savo artimą bičiulę. Svečias kadaise glaudžiai bendravo su dailininku Povilu Osmolskiu, mirusiu maždaug prieš 30 metų.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems talkininkams ir Onai Osmolskienei, kuri globojo svečią Vladą Vijeikį. Dėkoja Vladui Vijeikiui, kuris palinksmo mūsų vakaronę. Dėkoja visiems už dėmesį šiam renginiui.

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos valdybą sudaro: pirmininkas Kestutis Miklas, sekretorė Salomėja Narkėliūnaitė, vicepirmininkai: Paulius Jurkus, Romas Kezys ir Julius Veblaitis.

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėjo aukomis laikraščiai stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus.

Po 15 dol.: A. K. Zauka, N. Providence, RI.

Po 10 dol.: C. Matonis, Sun City, AZ; Ausra Garbauskas, Santa Monica, CA; Eleonora Simonaitis, Hartford, CT; Edith Kazlauskienė, New Haven, CT; Vyt. Zdanys, W. Hartford, CT; Irene Donovan, Boulder, CO; G. Grajauskas, Daytona Beach, FL; Katryna G. Sadonis, N. Palm Beach, FL; Elena Damijonaitis, Riviera Beach, FL; V. Mamaitis, Sunny Hills, FL; H. Zitikas, Sunny Hills, FL; Alb. Zukauskas, Tequesta, FL; Val. Raciunas, Chicago, IL; Vyt. Sinkevicius, Chicago, IL; A. Liepinaitis, Riversde, IL; Irena M. Galinis, Lemont, IL; B. ir B. Banaitis, Abington, MA; Veronica Tumas, Norwood, MA; J. Stankus, Provincetown, MA; Maironis Park, Shrewsbury, MA; B. ir G. Naras, Shrewsbury, MA; M. Žilinskienė, So. Boston, MA; Marijona Zeringienė, Westfield, MA; Teresė Juška, Worcester, MA; V. Strolia, Fair Lawn, NJ; A. Dabrilas, Dover, NH; J. Starkus, Kearny, NJ; A. Pliskaitis, New-

ark, NJ; Anelė Masilūnas, Upper Montclair, NJ; Vivian Karutis, Amsterdam, NY; Stasė Ozalas, Amsterdam, NY; Mrs. T. Prizgintas, Central Valley, NY; E. Dirmantas, Glen Cove, NY; J. K. Krinickas, Maspeth, NY; Jolanta Bagepalli, Nuskayuna, NY; V. Milukas, Plainview, NY; Danutė Tautvilas, Prt. Washington, NY; J. Dabuzinskas, Richmond Hill, NY; Vita Simonaitis, Richmond Hill, NY; Ona R. Matulionis, Plattsburgh, NY; A. Marshall, Swan Lake, NY; Alg. J. Gruodis, Wappinger Falls, NY; Marija Mencinas, Woodhaven, NY; Ursula Povilaitis, Woodhaven, NY; Alg. Ruzgas, Woodhaven, NY; P. Vaskys, Cheltenham, PA; Mary M. Staniskis, Aston, PA; Br. Sudzinskas, Hellertown, PA; Vc. Incys, Lancaster, PA; Mrs. M. Rumkevicius, Phila, PA.

Po 5 dol.: K. Adomaitis, Sun City, AZ; K. Mikėlaitis, Tucson, AZ; Genovaitė Slepakovas, Escondido, CA; S. Adamonis, Los Angeles, CA; J. Narkevicius, Los Angeles, CA; V. Tuskenis, Palm Springs, CA; Kun. Bronius Kaunas, OSJ, Santa Cruz, CA; K. Dalangauskas, Tehachapi, CA; Efdodija Maximovitsch, Ashford,

CT; A. J. Maslauskas, Hartford, CA; Ant. Sliogeris, Marlborough, CT; J. Pakalnis, Manchester, CT; J. Kisielius, New Haven, CT; Helen Burinskas, Torrington, CT; (bus daugiau)

Kiekviena auka yra didelė pagalbą DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išsivijoje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

Paieškomi Motiejus ir Vincas Armanavičiai. Iš Lietuvos į JAV atvyko šio šimtmečio pradžioje ir apsigyveno Brooklyn, NY. Vincas Armanavičius buvo vedęs ir turėjo dukras Mikaliną ir Glijoriją bei sūnų Albertą. Glijorija gimusi 1929 m., buvo ištekejusi už laidotuvių direktoriaus (pavardė nežinoma). Motiejus buvo nevedęs. Paieško Jurgis Kuliešius, Marijos Armanavičiūtės-Kuliešienės (Vincio ir Motiejaus sesers) vaikaitis (anūkas). Žinantieji apie Armanavičių likimą maloniai prašomi pranešti: Jurgis Kuliešius, 87 Silver Hill Dr., Toronto, ONT, M9B3W4 Canada. Tel: (416) 232-9546. New Yorke prašome kontaktuoti tel. (516) 366-1497; e-mail: jurgis@interlog.com (sk.)

SKELBIMAI

Tik 46 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 9,9 cento - JAV; negi atspirsite tokiam RSL/CYBERLINK pasiūlymui? Lietuvius aptarnauja nuo 1986 m. Nemokėsite nei mėnesinių, nei registracijos mokesčių. Jokio papildomo kodo. Teiraukitės lietuviškai nuo 5 iki 9 val. vak. tel. 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuviai, lauko priežiūros darbų (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373. (sk.)

Parduodamas Vilniuje Gedinimo pr. netoli Parlamento rūmų pagrindiniai atremontuoti ir įrengti **butas**. 5 kambariai, virtuvė ir vonia. Šviesus, 4-tame aukšte, nauja graži laiptinė. Patogi, prestižinė vieta. 130,000 dol. Tel. (617) 796-9687 vakarais. (sk.)

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277. (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 3 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams - 170 dol.; pusei metų - 90 dol.; ketvirčiui metų - 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su adresu siunčiami "Lietuvos aidas" igaliojiniui JAV Broniui Juodeliui - 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Felix E. Dublis, Howard Beach, NY - 10 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

VILTIES siuntinių agentūra praneša, kad į Brooklyną Vilties atstovai atvyks š. m. birželio 19 d., šeštadienį, ir nuo 2 val. iki 5 val. popiet priims siuntinius Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuves patalpose. Brooklynie mišų atstovai yra **Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260**. Susitarus paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **birželio 26 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų - **tel. (914) 258-5133**.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.



sekmadienį, liepos 25 d.

Nek Pr. Marijos Seserų
vienuolyno sodyboje
PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS

Lietuvių Susitikimo Šventė

11:00 Koncelebruotos ŠV. MIŠIOS

Pagrindinis celebrantas: svečias iš Lietuvos -
Tėvas Algimantas Gudaitis, SJ

12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai

3:00 Neringos stovyklautojų PROGRAMA
Vėliavų nuleidimas

4:00 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS

4:30 MALDOS VALANDĖLĖ už Lietuvą

5:00 ŠOKIAI ir ŽAIDIMAI visiems

Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti -
pasikvieskite ir savo draugus!